

Javljajo se: Ljubljana, Pucinijska ulica 6
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Uredništvo: Ljubljana, Pucinijska ulica 6
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Rokopis se ne vračajo

JUTRO

Amerikaner setzten am Mittwoch ihre Grossangriffe bei Aachen infolge schwerer Ausfälle nicht fort

Lage zwischen Saargemünd und unteren Vogesen gefestigt — Südlich Bologna erfolgreiche Vorstöße in die feindlichen Linien — Sowjetische Angriffe am Nord- und Nordostteil des Stellungsbogens um Budapest zerschlagen

Aus dem Führerhauptquartier, 14. Dez. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Infolge der schweren Ausfälle der letzten Tage setzte die 9. amerikanische Armee gestern ihre Grossangriffe bei Aachen nicht fort. Die am Roer-Abchnitt südlich und südöstlich Jülich und im Waldgebiet zwischen Wessanen und Mönchshaus angreifenden Verbände der 1. amerikanischen Armee blieben zunächst in unserem Feuer liegen; erst nach erneutem Ansatz konnten sie in einigen Dörfern eindringen. Der Feind verlor dabei 15 Panzer.

Die Bunkerkräfte im Raum von Saarlautern verbrauchen weiterhin starke gegenwärtige Kräfte auf engstem Raum. Zwischen Saargemünd und den unteren Vogesen hat sich die Lage durch eigene Gegenstöße und Gegenangriffe gefestigt. Nördlich des Hagenauer Forstes konnte der Feind bei starken Angriffen geringfügig Boden gewinnen.

Im oberen Elsass säuberten Gebirgstruppen Stadt und Gebiet Reichenmeyer vom Gegner und vernichteten dabei eine feindliche Batterie.

London und Antwerpen lagen weiter unter dem Feuer unserer Fernkampfbatterien.

In Mittelitalien führten unsere Truppen südlich Bologna Vorstöße in die feindlichen Linien und machten zahlreiche Gefangene. Britische Angriffe südwestlich Faenza scheiterten.

Im Raum nördlich Russi konnte die 1. und 5. kanadische Panzerdivision im Ver-

Sprüch der letzten Kämpfe bei Aachen nicht fort

Položaj med Sarregueminesom in spodnjimi Vogezii utrjen — Uspešni sunki v sovražnikove črte južno od Bologne — Sovjetski napadi v severnem okrog Budimpešte razbiti

Führerjev glavni stan, 14. dec. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil ob-
javlja:

Sprüch der letzten Kämpfe bei Aachen nicht fort. 9. Armee, die gestern ihre Grossangriffe bei Aachen nicht fortsetzte, ist in der Lage, die Fronten bei Aachen zu halten. Die Amerikaner haben bei Aachen keine nennenswerten Erfolge erzielt. Die deutsche 9. Armee hat die Fronten bei Aachen gehalten und die Amerikaner sind in der Lage, die Fronten bei Aachen zu halten.

Die Bunkerkräfte im Raum von Saarlautern verbrauchen weiterhin starke gegenwärtige Kräfte auf engstem Raum. Zwischen Saargemünd und den unteren Vogesen hat sich die Lage durch eigene Gegenstöße und Gegenangriffe gefestigt. Nördlich des Hagenauer Forstes konnte der Feind bei starken Angriffen geringfügig Boden gewinnen.

Im oberen Elsass säuberten Gebirgstruppen Stadt und Gebiet Reichenmeyer vom Gegner und vernichteten dabei eine feindliche Batterie.

London und Antwerpen lagen weiter unter dem Feuer unserer Fernkampfbatterien.

In Mittelitalien führten unsere Truppen südlich Bologna Vorstöße in die feindlichen Linien und machten zahlreiche Gefangene. Britische Angriffe südwestlich Faenza scheiterten.

Im Raum nördlich Russi konnte die 1. und 5. kanadische Panzerdivision im Ver-

Poročilo o vojnem položaju

Berlin, 14. dec. O položaju na bojiščih poročila vojaški sodelavec agencije DNB dr. Maks Krull:

Nedolgi napad ameriške 1. armade v širini 12 km vzhodno od Aachna dokazuje, da Angloameričani trenutno enako kot boljševiki na vzhodu niso sposobni izvesti obsejnejšega splošnega napada na široki osnovi, ker jim primanjkuje zadostnih operativnih rezerv, ki naj bi izkoristile pričakovani preboj. Sunk, ki so ga pričeli v nedeljo 4. pehotne in 3. oklopne divizije, so Nemci že po 48 urah tako močno zavili, da ga skoraj ni mogoče primerjati s prejšnjimi napadalnimi fazami. Vsekakor je povprečna napadalna širina dveh kilometrov na vsako divizijo dokaz, da je bil v načrtu močnejši preboj, ki naj bi sosednji deveti ameriški in prvi britanski armadi omogočil, da se mu pridruži in podela napadalno vso silovitost. To pa ni uspelo. Napadali niso dosegli svojega operativnega cilja. Tudi njih namen, da bi potisnili boljševike vzhodno od Eschweilerja in nadalje južno pri Hürtgenu ob Rur, se doslej ni uresničil. Osredotočenje napadalnih sil na teh dveh točkah je pričelo o napadalni smeri proti Dürenu, s katerim so hoteli sovražniki dobiti vso dolino med Jülichom in Dürenom do višine Vossenacka. V primeri s krepkimi napori napadalcev ne pomeni okoliščina, da so izgubili Nemci na najneugodnejšem mestu 4 km ozemlja, nikake posebne zmage. Bitka se še nadaljuje ter se je premestila na krilih, kjer so boji izredno siloviti. Borbe so se odigrale področje večina v nemški glavni bojni črti.

Nemški protitankovi so onemogočili presenetljive uspehe.

Boji ob Saari niso postali nič manj siloviti. Ob obeh straneh Saarlauterna ter ob robu mesta so v teku boji za bunkerje zapadnega branika, ki so jih Nemci več kot pet zavzeli. Istosčasno so preprečili sovražniku, da bi prišel preko Saare. Borbe so se menjavale, v glavnem pa niso prinesle nasprotniku nikakih prednosti. Ob obeh straneh spodnjih Vogezov je tretja ameriška armada v širini 9 km znova pritiskala in podkrepila svoj sunk s številnimi oklopniki. Pri in jugovzhodno od Sarregueminesa so se vršili deloma ob rpu

mesta posebno siloviti boji. Novo težišče je nastalo pri Hagenau, kjer se je sovražnik na dveh krajih približal mestu. Tu se razvijajo ogorčeni boji iz bližine. V splošnem se torej položaj na zapadnem bojišču vključno Alzaciji skoraj ni izpremenil.

Glavna teža sovjetskega pritiska na vzhodnem bojišču je še nadalje na madžarskem prostoru, kjer boljševiki niso opustili svojega upanja v odločni prodor. Nemške zapornice med južnopoljskim robom Blatnega jezera in Dravo so vzdržale so. vraznikove obkoljevalne sunke, pa tudi obramba mel Blatnim jezerom in Dunavom je bila dovolj premična, da je prestregla prebijalni sunk. Sovražnik je zbral tu nove čete, s katerimi hoče doseči odločitev. Severno od Budimpešte je pomagalo nemško letalstvo pregnati boljševike iz nekaterih zavzetih krajev, tako da so morali opustiti svoje namere glede sunka preko severnega loka Dunava proti zapadu. Nemci so odbili tudi napale severno od Miškola in ob obeh straneh ceste Uzhorod-Košice, ki naj bi omogočili napredovanje ubočenega sovjetskega krila.

„Teško in krvavo delo“

Angleški in ameriški komentariji o bojih na zapadnem bojišču

Stockholm, 14. dec. Sprüch srditosti bojev na zapadu ter krvavih izgub Angloameričanov pri njihovih brezuspešnih poskusih, da bi stili nemški odpor, prihajajo vojaški komentariji v Londonu in Washingtonu vedno bolj do prepričanja, da je položaj resen, ter so razočarani nad izostankom vsakršnih uspehov, pa jim povzroča vse to hude skrbi. V londonski poročevalski službi je Patrick Lacey ostro nastopil proti Angležem, ker so preveč neoprežljivi zaradi počasnega razvoja dogodkov na zapadnem bojišču. Opozoril je na to, da označujejo vojaški na bojišču boje za težko in krvavo delo proti odlično izgrajenim odporim črtam. Sedaj razumejo, kaj pomeni boriti se s sovražnikom na njegovi domači zemlji. Vsako mesto, vsaka

vas, vsaka hiša je izgrajena v malo trdnjavo. — Radio Boston prinaša vedno znova poročila, da bi razloži poslušalcem, s kakšnimi ogromnimi težavami se morajo boriti zavezniki na zapadu. Tako je omenil boj v plesni dvorani nekega hotela ter na nekem tovrstnem kolodvoru. Poročilo je omenjalo dalje, da so izpremenili Nemci v Saarlauternu vsako hišo v trdnjavo. — Do istih ugotovitev prihajajo ameriški poročevalci. Tako je poudaril neki ameriški poročevalec, da se nemške čete fanatično borijo ter da morajo ameriške čete s težkimi izgubami plačati vsak centimeter zemlje. — Neko londonsko poročilo iz Italije opozarja, da so britanske čete tam prav tako izpostavljene najtežjim nemškim napadom.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Preosnovanje rumunske narodne vlade

Berlin, 14. dec. Z Nemčijo v tesnem vojaškem bratstvu povezana rumunska narodna vlada se je preosnovala pod vodstvom Horie Sime, vodje »Železne garde«. Rumunska narodna vlada je sestavljena takole: ministri predsednik Horia Sime; ministri za notranje zadeve in socialno skrbstvo Vasile Jasinachi; ministri za zunanje zadeve Michael Sturdza; vojni minister general Platon Chirnoaga; prosvetni minister Sergius Vladimiri Christ; gospodarski in finančni ministri Corneliu Georgescu; propagandni ministri Grigorie Manolescu. Obravnava cerkvenih vprašanj, nastalih z boljševiško zasledbo Rumunije, je prevzel nadškof Vlissarion Puju.

Aretacije v Rumuniji se nadaljujejo

Stockholm, 13. dec. Agencija Reuter javlja iz Bukareste, da je Radescu, novi rumunski min. predsednik in notranji ministri takoj po prevzemu poslov začeli v celoti izvajati pogoje o premirju. Odreli so takojšnje aretacije in internacije sovjetskih nasprotnikov.

Kruta resnica

Zeneva, 13. dec. Kljub strogi britanski cenzuri je bilo ameriškim novinarju Synderju mogoče, da je poslal poročilo o današnjem življenju v Londonu, ki že nekoliko ali kruti resnici pod katero se zviša London Synder pravi takole:

»London izgleda zelo slabo. Vidiš široke prazne prostore, kjer so nekaj stala poslopja, ki so jih uničile bombe. Poškodbe vzdolž dokov so pretresljive. Enostranost prehrane, čakanje na avtobuse, podzemne železnice in živila so močno zaposli britanski narod.

Obstreljevanje z »V 1« ga še bolj zavira, sedaj pa se mu je pridružil še »V 2«. Zrtev slednjega postaja vedno več ljudi in poslopij. V večini hiš so okna zalopjena z rjavo lepenco, strehe pa je odneslo. V najbolj jih postajah podzemne železnice razprosnjajo ljudje zvečer še vedno svojo posteljnino, da bi pričeli svojo grozno nočno življenje.

Priprave za novo zavezniško konferenco

Amsterdam, 13. dec. »Daily Mail« objavlja vest iz New Yorka, da se bodo januarja sestali Eden, Stettinus in Molotov. Newyorški dopisnik »Daily Expressa« pravi v zvezi z isto vestjo, da bodo na sestanku »spručili evropski politični položaj« ter pripravili gradivo za prihodnji sestanek Churchill, Roosevelt in Stalin.

Kakor pa poroča diplomatski dopisnik agencije Reuter, ne naneravajo, kakor so lahko to doslej ugotovili v Londonu, predviti nobene konference zunanjih ministrov Velike Britanije, Zedinjenih držav in Sovjetske zveze. Doselej so v Washingtonu menili, da se bo taka konferenca vršila. Pač pa potrjuje dopisnik, da se bodo sestali Churchill, Stalin in Roosevelt. Vendar ne računajo, da bi prišlo do tega že v bližnji bodočnosti.

Plačance malo vprašujejo

Milan, 14. dec. V zasedeni Italiji so vpo-klicali v vojaško službo več letnikov. Odziv je bil malenkosten. Po poročilih iz južne Italije se je odzvalo temu pozivu le 10% vpo-klanih. Večina prizadetih je zbežala v gore. Na to polomijo je verjetno bistveno vplivalo prepričanje, da bodo poslali te vojake na Daljni vzhod. List »Il Partigiano« ostro napada zaveznike, ker hočejo, da bi se Italijani udeležili vojne proti Japoncem, ter se vprašuje, ali gre tu za krvno zvezo ali za enostavno izmenjavo blaga. »Corriere di Firenze« pravi, da je italijanska javnost z ogorčenjem izvedela o nameri, da se bodo morali Italijani boriti proti Japoncem.

Južnoitalijansko časopisje prinaša istočasno poročila o italijanskih vojnih ujetnikih. Po teh poročilih imajo boljševiki 70.000 italijanskih vojnih ujetnikov, Angleži 350 tisoč in Američani 110.000. Razen tega je neznano število Italijanov še v francoskih koncentracijskih taboriščih. List »Italia Nuova« se vprašuje, kako je vse to v skladu s priznanjem Bonomija.

London noče o Arciszewskem ničesar vedeti

Stockholm, 14. dec. »Aftontidningen« javlja, da nista stopila niti Churchill niti Eden v osebnost stike z novim poljskim sejenškim ministrom predsednikom Arciszewskemu ali njegovo vlado. Doim je bil Mikolajczyk v stalni neposredni zvezi s Churchillom. V svoji politiki odpovedovanja opušta London predvsem vsak korak, ki bi v Moskvi lahko izzval nezadovoljstvo.

Alexander mesto Wilsona

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Ponovno ojačenje Nemčije

Minister dr. Goebbels delavcem: Naše pokolenje doživlja rojstvo novega sveta

Berlin, 14. dec. Minister dr. Goebbels je obiskal na svojem potovanju po zapadnih območjih pokrajine Reicha več mest, ki so posebno trpela sprčo bombnega terora. S pristožnimi pokrajinskimi voditelji se je razgovarjal o ukrepih za civilno letalsko zaščito. Iz številnih razgovorov z vsakovrstnimi ljudmi je dobil dr. Goebbels prepričanje, da izpolnjuje prebivalstvo nemške zapadne meje kljub vsem obremenitvam v neomajni odločnosti svoje dolžnosti, katere sta mu naložila tola no sodelovanje v vojni in sedanjí vojaški položaj.

Glavni poudarek je dal obisku govor, ki ga je imel minister delavstvu nekega zapadno-nemškega velenesta. Med dvema terorističnima napadoma, ko se je po kraju še razširjal dim s pogorišč in se mečal z vonjem po sežganih stvarih, so se zbrali v napol porušeni zborovalnici številni možje in žene, da bi slišali z dr. Goebbelsovih ust poročilo o trenutnem vojaškem in političnem položaju in da bi dobili z osnovnih izjavanj o smislu ter bistvu te velike borbe narodov nove sile za nadaljevanje boja.

Minister dr. Goebbels je ugotovil, da je moral nemški narod v preteklem poletju in v pretekli jeseni prestopiti največje preizkušnje te vojne. Z ogromno količino ljudi in materiala je potiskal sovražnika zrušiti nemška bojišča. Letos, ko je ojačil svoj letalski teror proti nemški domovini do dožej še nepoznane brutalnosti vendar je uspeh izostal in se je njegov naval zlomil ob nemških mejah, kjer so mu mujaško boreče se divizije zadale izgube, ki jih je sovražnikova javnost sprejela na znanje z globoko potrtostjo. Dr. Goebbels je primerjal s sovražnikovimi težavami in izgubami, nastali sprčo žilavca nemškega odpora, izgleda sedanjega položaja. Izguba obširnih področij je za Nemčijo gotovo bolesta, istosčasno pa ji prinaša številne ugodne okoliščine. Nemci razpolagajo z izredno kratkimi zveznimi črtami in imajo posebno ugodne oskrbovalne možnosti Zaledja z negativnimi pojavi nimajo več. Danes posedujejo takorekč »bojišče brez bolečin v hrbtu«.

Kot najnujnejši problem nemške strategije je označil minister letalsko vojno. Težave, ki jih nalaga letalski teror prav posebno za-

padnomemskemu prebivalstvu, so težke in boleste. Ako so Nemci kljub vsemu vztrajno in verno izpolnjevali svoje dolžnosti, je to dokaz, da je nemški narod tudi pri prejo-manju trdi od angleškega. V ostalem je izrazil minister svoje trdno prepričanje, da bo uspešno obvladati, slično kakor vsa vprašanja, ki so se pojavila v tej vojni, tudi problem letalske vojne.

Minister se je nato pečal s splošnim političnim položajem. Ugotovil je, da žele doseči boljševiški politični, angleški lord in ameriški magnat z Wallstreeta v tej vojni vsak nekaj drugega. Čim bolj se bliža vojna svoemu višku, tem bolj postaja jasno, da so si nemški sovražniki edini le v mržnji proti Nemčiji, da pa jim primanjkuje pozitivni skupen vojni cilj. Nemški vojni cilj pa je jasen in enostaven. Nemški narod ve, da gre v tej vojni za njegovo življenje. »Naše pokolenje«, je dejal dr. Goebbels, »doživlja rojstvo novega sveta, ki se vrši kot rojstvo ljudi z bolečinami in solzami, mukami in nevarnostmi. Narod, ki misli, da se bo lahko izognil tem preizkušnjam in obremenitvam bo postal suženj onih narodov, ki so bolj trdni, vztrajni in oporni za življenje. Zato obstoja v časih odločitve samo tole geslo: Primi s trdnimi »kami svoje orožje, stoj trdno na svojih nogah, zupaj v samem sebi in ne v mišost svojih sovražnikov. Minister je opozoril na primere onih narodov, ki se niso ravnali po teh načelih in ki imajo danes v svoji domovini kugo in lakoto, državljansko vojno in boljševiško anarhijo.

Sprüch vedno bolj kaotičnih razmer v vsej ostali Evropi je dejal dr. Goebbels, dobiva ojačenje Nemčije po težkih udarcih letošnjega poletja tem večji pomen. Sovražnik je ob tem dejstvu brez moči. Ne more ga dometati in govori o nemškem čudežu. Nemci na vedo, da ponovna pridobitev nemške stvarne in moralne moči ni čudež temveč rezultat njihove žilavosti in njihove vere v zgodovinsko nujnost nemške zmage.

Dr. Goebbels je zaključil svoja izvajanja z žarčito izpovedjo svoje vere v Führerja, ki je danes, enako kakor v dneh boja za oblast, prav v časih najtežjih preizkušenj vsemu narodu vzor verne samozvesti, neumornega dela in neomajne vztrajnosti.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Amsterdam, 13. dec. Reuter javlja, da bo maršal Alexander prevzel v tork kot naslednik generala Henryja Maitlanda Wilsona, ki gre v Washington. Vrhovno poveljstvo sredozemskega si.

Trajni hudi obrambni boji na zapadnem bojišču in na Madžarskem

Sovražnikovi prebijalni poizkusi med Jülichom in Dürenom so se izjalovili — Uspešni obrambni boji pri Saarlouisu, Saaregueminesu in Rohrbachu — Preprečeni sovjetski prebijalni poizkusi severno od Budimpešte in pri Miškolu

Berlin, 14. dec. Naval sovražnikov na nemške obrambne črte se je v zadnjih 24 urah še ojačil. V težkih obrambnih bojih prepročujo nemške čete s svojo vztrajnostjo o vsako večjo izpremembo položaja ter ustavljajo vse prebijalne poizkuse. Na zapadu divja o zapadno od Düra, ob obeh straneh Saarlouisu ter med Saaro in zgornjim Renom tri velike bitke. V srednji Italiji se nadaljujejo borbe za vzhodni kos ceste Ravenna-Ferrara, na Madžarskem pa poizkušajo boljševiki udariti tako proti Budimpešti, kakor proti južni slovaški meji.

Boji na zapadnem bojišču imajo v splošnem značaj počepijske vojne, čeprav kažejo črte med Saaro in zgornjim Renom gotovo gibljivost. Vse bitke so enako pomembne. Vzhodno od Aachna napada ameriška 1. armada v širini 30 km na območju cest, ki vodijo od zapada in jugozapada v Düren, Borbe, spremljane s pomembno uporabo materijala, so okrog krajev Schönen, Pier, Merken, Hoven, Mariaweller in Derichsweiler. Kot posledica sem in tja valujočih bojev se je premestila bojna črta med Jülichom in Dürenom na Ruro. Južno od ceste Eschweiler-Düren pa se je sovražnik v Wenauških gozdovih ustvil ob obeh straneh Gevia so odvili Nemci številne močne napade. Na južnem križu ameriške 1. armade so preprečili sovražniku namernavno skrajšanje bojne črte med Schmidtom in lokom Rure pri Bengsteinu. Nasprotniku je uspelo, da je v prvih treh dneh četrtke bitke za Aachen zožil severni konec nemškega predmostja ob Ruri znatno od Düra ni na mogel doslej izkoristiti prehoda preko Rure. Ki je nujni pogoj za namernavni sunk proti Kölnu. Značilno je, da ameriška 9. armada, ki je imela v tretji bitki pri Aachnu poseben težke izgube, še vedno miruje. Britanska 2. armada prav tako počiva, vendar je verjetno, da bo čista odločeka znova pričela napadati, čim bo Rura dosežena tudi pri Dürenu in polni širini.

Ob obeh straneh Saarlouisu, drugega žarišča bojev na zapadu, poizkušajo Američani vdreti globlje v nemški sistem bunkerjev. Tudi tu morajo metati v boj stalne nove sile. Njihovi ponovni napadi v zapadnem delu Saarlouisu in tik pred mestom so izzvali v krivnem ognju nemških bunkerjev znova ogorčene posamične borbe. Kljub ojačenemu pritisku so samo posamezni bunkerji menjavali lastnika, celotni položaj na se ni izpremenil. Cilj težkih sovražnikovih napadov med Saaro in zgornjim Renom je v zapadnem delu zmanjšanje območja nemških prednih postojank pred zapadnimi utrdami, na vzhodnem delu

Samoobtožba razkrinkanih

Komunisti sami priznavajo razkroj v svojih vrstah

Komunističnih kolovodij v naših krajih se vidno prijemajo. Že jim je žal, da so se prezgodaj razkrinkali, kajti tudi njihovo upanje, da so vojne »kmalu« končane, je šlo po vodi. S strahom se ozirajo okrog sebe in iščejo — zaveznikov. Medtem so njihovi tovariši po Evropi preveč samozvestno odkrili svoje karte, v Belgiji, Franciji, Italiji, a tudi v bližnji Grčiji, kjer so njihovo igro spoznali celo njih dosežani anglosaški zavezniki, zagovorniki in podporniki. Prav tem so sedaj preveč očitno pokazali, koliko jim je mar za svobodo svojih narodov, saj prav nič več ne prikrivajo, da si to »svobodo« predstavljajo samo v popolni zmagi boljševizma, ki bi ga hoteli svojim narodom vsiliti s terorjem in revolucijo, kajti zanje je edini »odrešitelj« samo — boljševiški vojak. Razorožitev, ki jo od njih zahtevajo »zavezniki«, jim zato nikjer ne gre v račun. Kako naj se brez orožja dokopljajo do oblasti, če pa jih ogromna večina vseh evropskih narodov, »osvojenih« kakor »okupiranih«, odločno odklanja? Njihovo poslednje upanje so zato povsod samo še boljševiški bajonet, ki naj bi jim pomagali do oblasti. Tako so se pred vsem svetom dokončno razkrinkali kot to, kar so, namreč kot navadna komunistična klika, kakor jih je blagovolil nazvati celo »zavezniki« Churchill...

Po vsem tem se pač nihče ne sme čuditi, če sta disciplina in morala pri komunističnih tolovajih tudi pri nas tako popustili, da so tožbe komunističnih kolovodij nad tem pojavom čedalje bolj pogoste. Eno izmed zadnjih partijskih poročil XV. »divizije« vsebuje značilen poziv ob tri četrti na dvanajst: »Trebja je vnesti novega zaleta v našo vojsko! Zakaj naenkrat ta poziv? Ker so komunistični voditelji tudi pri nas že uvideli, da je bila vsa njih dosežena borba zaman, saj nima njihova »vojska« nobene volje za borbo več, kajti »celo partije so postale neaktivni, površni in nedisciplinirani, kakor v omenjenem poročilu sami pravijo. Da je temu res tako, dokazuje nekaj odstavkov iz teh petnajstih partijskih poročil »Divizijskega partijskega komiteta XV. divizije NOV in POJ«, in sicer od 1. do 15. in od 15. do 31. oktobra tega leta:

»Lahko rečemo, da se napake pojavljajo pri vseh brigadah. Vse premalo se je obravnavalo o samih akcijah, in to predvsem v IV. brigadi, dočim se je v ostalih enitah sicer obravnavalo in pripravljalo na bodoče akcije, vendar vse premalo in površno. Vsi tedaj, ker se pojavljajo take nepravilnosti in pomanjkljivosti v delu kadra in samih partijcev, se je v tem razdobju vršil sestanek divizijskega sveta... V zadnjem času delo ni bilo tako aktivno kot bi moralo biti; krivda v tem je pri bataljonskih in brigadnih politkomisarijih... Politlični funkcionarji so tudi popustili na polju kulturno-propagandnega dela. Delo je popustilo predvsem od strani političnih funkcionarjev, posebno v IV. in V. brigadi. Od strani kadra se je opazila precej velika napaka v tem, da je preveč popustljiv. Posebno v štabih se opazja ta slabost... Kar se tiče v splošnem Partije, je opaziti, da se je pri oprelika neka utrujenost in oportunizem... V divizijski pripravnici sta bila kaznovana dva tovariša radi neaktivnosti. V XII. SNOUB pa sta bila dva pomočnika politkomisarija iz 2. bataljona istotako kaznovana z opominom radi neaktivnosti... V splošnem je opaziti, da je tudi zunanja disciplina slaba... Lahkomišelnost in nebudnost vodila k iznešenju naših enic in omogočala, da dobi sovražnik iniciativno v svoje roke... Izgleda, da sploh ne vzamete stvari resno, kot bi jo morali...«

Tako se torej glase te samoobtožbe »partijskega komiteta« tolovajske divizije! Dokler so takšne tožbe prihajale iz teh vrst le glede uboge tolovajske raje, je bilo vse še nekako samo po sebi umljivo, saj je šlo po večini zares samo za prisilno mobilizirane. Če pa popuščajo že sami partije, ki so začeli z borbo, ki vodijo in organizirajo komunistična krčila in so prav za prav njih duša, kakor nam to zgovorno potrjujejo tudi navedena poročila »partijskega komiteta«, potem mora biti v tolovajskih vrstah prav zares že hudo. Zato je tudi povsem naravno, če so se oprijeli novega poskusa za — pridobitev domobrancev, katerih discipliniranost in neomajnost jim prav gotovo vzbujajo zavist. Ko je namreč Jože Broz izdal pred meseci svoj »zadnji poziv«, po katerem bi se morali domobranci javiti tolovajem do 15. septembra tega leta, prav gotovo ni mislil, da bo doživel tako velik poraz. Zato je AVNOJ dne 20. nov. t. l. sklenil, da se poda »splošna amnestija vsem četnikom Draže Mihajlovića in vsem hrvatskim in slovenskim domobrancem.« »Amnestija« je stopila v veljavo 21. nov. t. l. in velja kar do 15. januarja prihodnjega leta! To je sedaj »velika milost«, ki jo v zadregi za končni uspeh deli Brozova družina, čeprav so se po zatrevanju komunističnih kolovodij pri nas vrata v NOV in POJ »za vselej zaprle« že 15. septembra.

Kaj je privedlo komunistične veljake do te »velikodušne« poteze? Nedvomno marsikaj, kar je že zgoraj nakazano: obče razkrinkanje komunizma širom Evrope, splošni neuspehi komunističnega tolovajstva povsod, kjer se je pojavilo v borbi proti lastnemu narodu, kakor to dokazujejo primeri Belgije, Francije, Italije in Grčije, predvsem pa notranji razkroj v komunističnih vrstah samih, v katerih ni več pravega zaupanja v končni uspeh. Razen tega so za naše komuniste še nekateri posebni vzroki, ki so v zvezi z njihovim dokončnim razkrinkanjem v našem narodnem občestvu.

Prvi vzrok je v tem, ker so komunisti naposled le uvideli, da njihova revolucija med Slovenci ne bo imela zaželenega uspeha. Iznebili so se sicer nekaterih svojih nasprotnikov, vendar pa je bilo v našem ljudstvu še vedno toliko zdravja, da je svoje najboljše sile združilo v močen oboje odpor proti njim in tako preprečilo nameravano boljševizacijo Slovencev, ki naj bi jo »tovarišu Stalinu« prinesli že kot darilo. Namesto tega ga sedaj samo ponižno prosijo, naj bi jim s svojim orožjem pomagali, da bi z njegovo pomočjo dosegli, kar sami ne morejo in česar bi jim tudi nihče drug ne dovolil dojeti.

Drugi vzrok slabe volje pri komunistih v naših krajih pa so veliki moralni in vojaški neuspehi doma. Komunisti so računali, da bodo domobranci s svojimi »zadnjimi pozivi« zvalili na svoje članice, pa jim to ni uspelo. Nasprotno, »razkrojene« domobranci so jim prav v zadnjem času prizadeli tako hude izgube, da si kar ne morejo opomoci. Namesto domobranci ubeg-

nikov in njim komunisti sami neprestano tarnajo o »čedalje večjem številu dezertirjev iz vrst NOV in POS«, zaradi česar so nekatera njihova sodišča začela izdajati najstrožje sodbe proti »nediscipliniranim« tovarišem. Zanimivo je v tem pogledu tudi komunistično priznanje v že navedenih partijskih poročilih, v katerih stoji dobesedno: »Politlični funkcionarji niso polagali dovolj paznje na sovražne letake, tako da se je mnogo tovarišev oddaljilo od svojih enic, kot v V. in IV. brigadi, ter istotako mnogo tovarišev v XV. brigadi. Oddaljili od svojih enic so se največ stajderi...«

Kaj bi moglo biti še bolj zgovorno od teh priznanj? Pa tudi v samih komunističnih vrhovih so se v zadnjem času pojavila nesoglasja, kar dokazuje zlasti imenovanje Kidriča za politkomisarija glavnega štaba namesto Bo-

risa Kraighera. Kidrič naj bi bil sedaj »metla« v tolovajskih vrstah, kajti vsi najnovjši častniški izlivi novega politkomisarija so polni samih obtožb o »birokraciji«, »skarizmu«, »bicklistiki« (kdanjanju navzgor in pritiskanju navzdol, kakor se lepo izraža Kidrič...), »nedisciplin« in podobnih »nezdružljivih« pojavih — pri vrhu in na dnu. Če pa ta organizacija, ki temelji samo na diktaturi, brezobzirni disciplini in terorju, začenja popuščati tudi že na vrhu, je kajpak na dlan, da gre pri komunistih zares že vse narobe. Če bodo kdaj sami iskali, kaj jih je do tega privedlo, bodo verjetno v novi samoobtožbi zapisali k svojemu koncu: »Prezgodaj smo se izvalili s tem za vselej razkrinkali!«

Kakor vsi drugi pozivi, tako je tudi novo obetana »amnestija« z rokom do 15. januarja 1945 nametala v domobranski vrstah na odločen prezir, ne samo zaradi drznosti in nesramnosti, s katero obeta pomiljenje tisti, ki ga je sam potreben, marveč tudi zato, ker med tolovaji ta postojni brantelji slovenskega ljudstva ni pomirjenja.

Nadaljnji spopadi v Atenah

Odpor grških upornikov ni popustil — Uporniki vdrlí v angleške vojašnice

Zeneva, 13. dec. Po zadnjih Reuterjevih poročilih iz Grčije ni odpor ELASovih čet v terek prav nič popustil. Uporniki so zopet streljali s topovi in so vdrlí v področja, ki so bila prejšnje dni očiščena. Minirali so glavne atenske ceste, britanske čete so imele zato nekaj mrtvih. Mornariško poveljstvo v Pireju je bilo znova obsestreljano z granatami.

Britanska ojačenja so se izkrcala v Grčiji ter so v zadnjih 12 urah kljub silovitemu odporu »nekoliko napredovala«. »Vseposod drugod«, zaključuje Reuter, »zbujajo položaj v splošnem zaskrbljenosti.«

Po neki nadaljnji vesti je obsestreljeval ELAS v terek s težkim topništvom področje britanskega glavnega štaba v Atenah. Nekaj poslopj, v katerih so bile britanske čete, so vrgli uporniki z dinamitom v zrak, druge pa so zažgali.

Neki ameriški radijski poročevalec pravi, da hoče ELAS očitno doseči odločitev, preden bi mogli pripeljati Britanci ojačenja. Medtem je general Scobie po vesti, ki jo potrjuje tudi londonsko znanje ministrstva, obnovil pogajanja z uporniki, od katerih zahteva, da zapuste Atiko in oddajo vse orožje. Morda je ta ponudba posledica prisotnosti vrhovnega poveljnika v Sredozemlju maršala Alexandra, ki se je skupno z Mac Milanom mudil v terek v Atenah celih 20 ur. Pripeljal se je k razgovoru z generalom Scobiejem v oklopnem avtomobilu in v zaščiti težkih oklopnikov.

Bern, 13. dec. Položaj britanskih čet v Grčiji je vse prej kakor rožnat. Po londonskih poročilih so ELASove čete neomejen gospodar v Grčiji. Položaj britanskih čet je očitno kritičen. V terek so bile prisiljene opustiti v mestnem središču Aten najmanj 12 okrajev. V nekem poročilu iz Grčije ugotavlja list »Gazette de Lausanne«, da so se britanski napori, da bi obvladali sile ELASA tedaj po izbruhu upora popolnoma izjalovili. Samo tretjina Aten je trdno v vladni oblasti in celo v tej tretjini so bili ponovni spopadi. Vojaško upora verjetno ne bodo zatrli, kakor so v začetku mislili, v nekaj dneh, marveč bodo potrebni tedni, če ne meseci. Zato skušajo sedaj tem bolj s političnimi metodami rešiti položaj. Celotno konservativni list »Yorkshire Post«, ki

ima tesne zveze z zunanjim ministrstvom, in velik del ostalega britanskega tiska je mnenja, da so pogajanja z EAM-om neobhodno potrebna.

Stockholm, 13. dec. Agencija Reuter je objavila v sredo popoldne naslednje poročilo iz Aten:

Težke boje, ki so trajali vso noč, je v srednjem odseku mesta spremljal močan topniški ogenj. Uporniki so vdrlí v britanske vojašnice, kjer se nadaljujejo boji.

Kakor javlja francoska poročevalska služba, se boji v Atenah nadaljujejo z največjo silovitostjo. Težko in najtežje topništvu ELASA obstreljuje britansko oskrbo, britanska letala pa so s strojnimi napadoma sovražnikova ojačenja. General Alexander, ki je prisel v spremstvu Mac Milana v Grčijo, je končal svoje razgovore z generalom Scobiejem in se je v spremstvu Shermannovih oklopnikov odpeljal v nekem oklopnem vozlu na atensko letališče. ELASove čete poskušajo izsiliti odločitev, preden bodo dobile britanske čete nadaljnja ojačenja.

Stockholm, 13. dec. »Associated Press« javlja iz Aten v listu »Aftonbladet«, »United Press« pa v »Aftonbladet«, da je bilo izvršenih v Atenah več posredovalnih poskusov za prekinitve bojev. »Associated Press« imenuje kot posrednika Dimitrija Lambrakisa, vodilnega neodvisnega liberalnega časopisnega založnika. Po njegovem mnenju so zahtevali boljševiki in voditelji ELASA, naj bi se ustanovila narodna vlada, v kateri bi bile zastopane vse stranke od leve do desne. Zahtevali, da bi postal min. predsednik stari vodja liberalcev Sophoulis. Kljub prizadevanju tega posredovalca, pripominja dopisnik, položaj v Atenah ne utemeljuje upanja v uspeh.

»United Press« javlja, da je posredovalec nadškof Damaskinos, uradno pa objavljajo, da se general Scobie ne udeležuje nobenih pogajanj.

Laburistična kritika

Churchillove politike

Stockholm, 13. dec. Strankin odbor britanske laburistične stranke objavlja oster sklep, ki izraža komunistično vznemirjenje sprčo vladnega postopanja v grškem vprašanju. Odbor zahteva takojšnjo ustavitev sovražnosti in neomeševanje v zadeve zasedenih dežel.

Vlasov o uporniškem pokretu v Ukrajini

Berlin, 7. dec. General Vlasov je zastopniku lista »Völkischer Beobachter« izjavil o uporniškem pokretu v Ukrajini: »Iz vojaških razlogov ne morem povedati vsega, kar vem in kar nam priča o velikem obsegu boja proti Stalinu in boljševizmu v Ukrajini. Tamkaj gotovo ni nobene vas, v kateri bi ne bilo vsaj majhne skupne ukrajinških nacionalistov, ki so stopili v sveti in požrtvovalni boj za dobro ukrajinškega naroda.«

Upor v Ukrajini povzroča boljševikom velike težave. Oboroženi oddelki so se pričeli bori proti boljševiškim četam. Čeprav ta boj še ni privedel do nikakega odločnega rezultata, ima kljub temu velik pomen. Današnje delo upornikov moramo smatrati kot prvo stopnjo boja Ukrajincev za njihovo osvoboditev.

To je stopenja zbiranja lastnih in uničevanja sovražnikovih sil.

Pokret generala Vlasova hoče ščititi narodne pravice vseh narodov, torej tudi Ukrajincev. Ako je doživel Ukrajina v svoji zgodovini razne nepravčnosti, tega ni bil kriv ruski narod kot tak. Čim bolj spoznavajo pripadniki rdeče vojske pravi cilj vojne, ki jo vodijo boljševiki, tem bolj se nagibajo njihove simpatije na stran narodnih sil, ki se bore proti Stalinovi tiraniji. Že sedaj je za boljševiške okupatorje v Ukrajini zvezano varanje rdečearmejev z vedno večjimi težavami.

Dobrovoljski pokret

Vlasova raste iz dneva v dan

Königsberg, 12. dec. Frontni časopis »Idel-Ural«, glasilo protiboljševiških dobrovoljcev tatarske narodnosti in drugih plemen, bivažoj ob Volgi in Uralu, poziva svoje čitatelje k poostrenemu boju proti boljševizmu. Temu sovražniku svobodnih ljudstev bo v

kratkem zadan odločen udarec. Časopis naglašja jekleno odločnost povoljskih in uralskih dobrovolcev za brezkompromisno borbo proti boljševizmu.

Oslo, 10. dec. O velik manifestaciji pokreta za osvoboditev narodov Rusije ki se je nedavno vršila v Berlinu poroča »Deutsche Zeitung« in Norvegen v velikem članku, opremljenem z mnogimi slikami pod naslovom »Armada Vlasova raste«. Časopis naglašja, da je že mnogo tisočev dobrovoljcev pobito lo od zastave generala Vlasova in da ta dotok raste z dneva v dan.

Krvavi spopadi v Harkovu

Berlin, 8. dec. V nekem poročilu iz Ankare je prišlo v Harkovu do krvavih spopadov med četami NKWDja in delavce neke tovarne traktorjev, v katerih je bilo večje število delavcev hudo ranjenih. To poročilo potrjuje izjave boljševiških ujetnikov in mrtnikov o vedno bolj čestih spopadih med delavci in NKWD na ukrajinških industrijskih področjih. Ti nemiri nastajajo zaradi izživajočega zadržanja čet NKWD namram strahu očemu in težko delajočemu prebivalstvu. Delavci so vedno bolj ogroženi nad NKWD ker prejemajo dve tretjini življenjskih potrebščin manj kakor te čete. Zaradi sovražnega zadržanja delavstva je izdal vrhovni poveljnik harkovskega vojaškega okrožja pripadnikom milice in NKWD dovoljenje, da lahko streljajo na civilne. Ker pa lahko uporablja vsak pripadnik državnih varnostnih organov orožje na lastnem premeleku, število umorov med delavnim prebivalstvom vsak dan narašča.

Spominjajmo se brezdomcev, darujmo za Zimsko pomoč!

Gospodarstvo

Naravni ali umetni kavčuk

Na nobenem surovinskem področju ni prišlo iz tega sedanje vojne do tako dalekoosebnih strukturnih sprememb kakor na področju kavčuka. Poseči moramo daleč nazaj v gospodarsko zgodovino, če hočemo najti primerno analogijo. Prva svetovna vojna je sicer prinesla velike pretresljaje v sestavi svetovnih trgov, ne nudi pa nobenega tako drastičnega primera popolne pregrupacije proizvodnje, kakor jo sedaj opazamo v pogledu kavčuka. Paralelo bi morda našli v Napoleonovih časih, ko je Francija v dobi kontinentalne zapore pričela izdelovati sladkor iz sladkorne pese, ker ni bil mogoč uvoz trsnega sladkorja. Ta dogodek je prinesel popolno revolucijo v proizvodnji sladkorja, saj se je nadomestek izkazal vsaj enakovreden trsnemu sladkorju.

Svetovno tržišče kavčuka je pred vojno urejal mednarodni kartel, v katerem je prevladoval angleški vpliv, čeprav je polovico svetovne proizvodnje potrošila Amerika. Formalno svetovni kartel, kavčuka nadalje obstoja in je bil letos do nadaljnjega podaljšan, vendar stoji povojni obnovi tega kartela nasproti težavni problemi. S tem vprašanjem se bavi v posebnih znanstveni razpravi inštitut univerze Stanford v Kaliforniji, ki je izvršila na tem področju dalekoosebne študije. Razprava se tiče v prvi vrsti vprašanja cene pri naravnem in umetnem kavčuku. Izračunali so, da so investicijski stroški za ena ko proizvodno kapaciteto pri naravnem in umetnem kavčuku skoro enaki. Razlika je le v tem, da je treba investirati kapital pri tvorilni umetnega kavčuka odpisati v 12 letih, pri ureditvi plantaž za naravni kavčuk pa v 30 letih. S tem se premakne vprašanje stroškov v korist naravnega kavčuka. Pri naravnem kavčuku so večji stroški za mežle, medtem ko so pri umetnem kavčuku večji stroški za pogonsko silo in material. Seveda je pri tem upoštevati, da se bo s tehnološkim napredkom produkcija umetnega kavčuka še pomenila.

V letih svetovne gospodarske krize, to je od leta 1931 do 1933 je znašala cena naravnemu kavčuku v Londonu 3 penje za funt. Pri tej ceni so le najbolj urejene plantaže dosegale še malenkosten dobiček. Pozneje so se zaradi višjih med dvignili proizvodni stroški naravnega kavčuka na 6 o 6 in pol penja. Cena 8 penjev za funt kavčuka bi bila pred vojno minimalna ob zahtevi, da nudi investicijski kapital 7,5% obrestovanje.

Proizvajalni stroški umetnega kavčuka se morejo danes le približno oceniti. Za umetni kavčuk »butil«, ki ga največ izdelujejo v Ameriki, ki pa kakovostno ni določa enakovreden naravnemu kavčuku, znašajo proizvodni stroški 9 do 12 penjev za funt, za umetni kavčuk »buna« pa bi znašala proizvodna cena 14 penjev. Gornje navedbe se seveda nanašajo na ameriške izkušnje in ne veljajo za Nemčijo, kjer je proizvodnja »bune« že tako izpolnjenost, da so proizvajalni stroški bistveno nižji kakor v Ameriki.

Ker so proizvodni stroški umetnega kavčuka v Ameriki vsakakor višji, ni bilo v sedanji vojni mogoče ustvariti produkcijske naprave, ne da bi država sama zgradila potrebne tvornice. Tako znaša danes državna udeležba v ameriški industriji umetnega kavčuka 80%. Zedinjene države, ki so v teku vojne investirale znaten kapital v to proizvodno panogo, bodo seveda po vojni skušale nadalje proizvajati umetni kavčuk in obstoja namera odprodati zgrajene tvornice po končani vojni zasebnemu kapitalu po znatno nižji ceni, kakor so znašale investicije, tako da bodo bodoči lastniki lahko konkurenčni. Zato se Zedinjene države tudi ne bodo vezati glede mednarodnega kartela naravnega kavčuka, medtem ko si Angleži prizadevajo to vprašanje urediti z dalekosežno organizacijo tržišča.

Z razvojem produkcijskih naprav na umetni kavčuk se je v teku sedanje vojne v izrednem obsegu povečala proizvodna sposobnost naravnega in umetnega kavčuka, ki se cení na letnih 2,78 milijona ton. To pa je mnogo več, kakor znaša svetovna potrošnja leta 1937 je znašala vsa potrošnja kavčuka na svetu le 1,1 milijona ton. Povojna potrošnja bo znatno večja, vendar cenijo strokovnjaki, da ne bo presegla 1,6 do 2 milijona ton. Proizvajalna kapaciteta bo vsakakor prevelika, kar povzroča tako Ameriki kakor tudi Angliji velike skrbi. V sporu za bodočo ureditev mednarodnega trga za kavčuk se seveda Nemčija neinteresuje, ker je pri svoji visoki razviti proizvodnji umetnega kavčuka tudi po vojni ne bo imela potrebe uvažati kavčuk.

Gospodarske vesti

— Iz trgovinskega in zadružnega registra. Pri tvrdki Elizabeta Peterka v Ljubljani se zaradi smrti izbršle dosežanja lastnica Franja pl. Kastl, vpiše pa se nova lastnica Frida Malec, trgovka v Ljubljani.

— Tvrdka »Mara«, tvornica peta, družba z o. z. v Borovnici se je po sklepu izrednega občnega zbora z dne 28. novembra 1944 razdružila in prešla v likvidacijo (likvidator: Joško Majaron, industrijec v Borovnici). — Pri Poljičnici, združbi z o. j. v Ribnici, je bil izbrisan član upravnega odbora Jože Klun, vpišan pa Marko Rudež, industrijec v Ribnici.

— Opustitev ljubljanske podružnice zavoda Banca Commerciale Italiana. Posli ljubljanske podružnice zavoda Banca Commerciale Italiana so bili prenešeni na zavodovo podružnico v Trstu. Ljubljanska podružnica je že opuščena in tudi izbrisana iz trgovinskega registra.

— Nemška državna pošta v vojni. Nemška državna pošta je poleg nemških državnih železnice drugo največje podjetje v Nemčiji, saj zaposluje preko 800.000 oseb in ima ogromno razpreden aparat. V teku vojne je morala nemška pošta oddati znaten del moškega osebja za vojsko ali pa za pošto službo v zasedenih deželah. Deloma je izpadek nadomestila z ženskimi močmi. Najbolj se kaže posledice vojne v znatno povečanem prometu. Stevilo odpremljenih pismenskih pošilk je naraslo od skoro 8 milijard v letu 1938 na 19 milijard. Odprema paketov se je povečala za 300% poši v telefonski službi so narasli za 70%, v brzojavni službi pa za 250%. Vse to delo se mora izvršiti z manjšim številom strokovnega osebja. Nemška javnost pa skoro nič ne občuti obstoječih težko, ker je uspešno poslovanje še bolj racionalizirati in napraviti gibčno

in elastično. Tudi v petem letu vojne ni uvedla nemška pošta nikakih omejitev pismenskega prometa, pač pa apelira na prebivalstvo in urade, da brez potrebe ne obremenjujejo poštnega aparata. To velja še posebej za telefonski promet, kjer bodo po potrebi omeili zasebne razgovore na določene ure manjše obremenitve.

Obvestila »Preveda«

Prodaja mesa

Potrošniki prejmejo v soboto 16. decembra po 10 dkg govedine proti odvzemu odrezkov »št. 2 in 8. dec.« decembrske živilske nakaznice, izdane od MPU v Ljubljani, ter občin Polje in Ježica.

Mesariji naj bodo v petek 15. decembra točno ob 14 na mestni klavnici zaradi do-delitve mesa.

Vse razdeljevalce česna in čebule na drobno pozivamo, da takoj opravijo vso prodano količino od prve delitve. Odrezke morajo nalepiti in predložiti Združenju trgovcev s sadjem najkasneje do 18. decembra. Odrezki za česen morajo biti ločeni od odrezkov za čebulo.

Zaplemba imovine upornikov

Službeni list šefa pokrajinske uprave v Ljubljani od 9. decembra 1. 1944 objavlja odločbo o zaplembi imovine upornikov:

1. Cankar Anton, roj. 14. XII. 1922, delavec nazadnje stanujoč Selnica; 2. Galič Alojz, roj. 13. IV. 1928, delavec Hrušev; 3. Mihčev Vinko, roj. 11. VII. 1924, delavec, Zibret; 4. Černič Dominik, roj. 24. VI. 1924, delavec, Ljubljana, Cesta dveh cesarjev 17; 5. Mihelič Jože, roj. 29. IX. 1911, krojač, Hrovača 49; 6. Klemenc Albin, roj. 12. III. 1917, francar, Podsmreka 47; 7. Kobal Alojz, roj. 18. IV. 1916, delavec, Polje 59; 8. Intihar Alojz, roj. 22. VI. 1921, delavec Viševček št. 22; 9. Antončič Janez, roj. 19. XII. 1923, delavec, Vrh 1; 10. Jeršič Janez, roj. 12. VII. 1924, pek, Rovte 130; 11. Leskovec Ludvik, roj. 18. VIII. 1923, delavec, Rovte 28; 12. Vilič Valentin, roj. 14. II. 1927, delavec, Dolnja vas; 13. Pašk Ignac, roj. 20. III. 1925, kmet, Babna gora 2; 14. Dimnik Ivan, roj. 11. VI. 1926, Tumačev 4; 15. Gundel Milan, roj. 15. II. 1922, vkošolec, Novo mesto, Glavni trg 1; 16. Derganc Jože, roj. 7. V. 1902, žel. uradnik, Ljubljana, Ulica stare pravde 5; 17. Osterc Stanko, roj. 2. I. 1917, akt. podoficer, Rimska c. 2; 18. Kastof Jože, roj. 6. II. 1924, kmet, Luče 28; 19. Janežič Anton, roj. 8. VI. 1916, kmet, Zadrž 48; 20. Gornik Jožef, 4. XII. 1924, delavec, Podklanec 27; 21. Traven Hieronim, roj. 12. IX. 1924, pos. sin, Vrh 19; 22. Končar Anton, roj. 7. VII. 1912, minar, Vrh pri Sobračah; 23. Berčon Miha, roj. 30. IX. 1908, kmet, Sobrača 8; 24. Bergant Ernest, roj. 10. I. 1921, dijak, Ljubljana, Vodovodna c. 4; 25. Peško Janez, roj. 9. IV. 1928, delavec, Gotna vas 59; 26. Markovič Rihard, roj. 5. III. 1923, rudar, Polje 10; 27. Kramar Jožef, roj. 1. IX. 1916, delavec, Gumničje 5; 28. Grm Anton, roj. 1. V. 1924, kmet, Hlohova 2; 29. Martinčič Jožef, roj. 12. I. 1913, kmet, Hlohovica 3; 30. Kresal Franc, roj. 10. VI. 1916, delavec, Vel. Sevnica 6; 31. Sečnik Stanko, roj. 23. IX. 1919, zidar, Samostanova št. 15; 32. Borštnik Pavel, roj. 15. VI. 1925, dijak, Ljubljana, Splitska ul. 7; 33. Veljavrh Andrej, roj. 26. XI. 1926, delavec, Vrhnika, Pod Sv. Trojico 18; 34. Kožuh Ivan, roj. 17. XII. 1920, delavec, stanujoč Dvor 17; 35. Miglič Franc, roj. 21. VI. 1910, delavec, kmet, Metnaja 32; 37. Berčon Anton, roj. 13. VII. 1914, kmet, Poljane 11; 38. Penček Leopold, roj. 18. VII. 1914, Vel. Črnolo 7; 39. Židkar Ignac, roj. 1. XII. 1914, delavec, Kostanjevica 21; 40. Korosec Jožef, roj. 26. III. 1926, delavec, Bevkje 15; 41. Lesjak Jožef, roj. 21. X. 1912, kmet, Bukovec 26; 42. Lesjak Ignac, roj. 5. 12. 1910, pos. St. Jurij 9; 43. Saje Franc, roj. 3. XII. 1923, železničar, Šmihel 48; 44. Kováč Ludvik, roj. 25. VIII. 1923, obč. uradnik, Prezid 120; 45. Obžolt Anton, roj. 21. III. 1921, delavec, Prezid 70; 46. Gorick Martin, roj. 28. III. 1915, delavec, Stara gora 2; 47. Gorick Anton, roj. 24. II. 1913, Stara gora 2; 48. Rec Vinko, roj. 15. III. 1925, strojni pletilec, Ljubljana, Kuvnova 1; 49. Kuhar Jožef, roj. 6. IV. 1909, akt. častnik, Ljubljana, Zrinškova 7/III; 50. Leinfellner Ivan, roj. 15. II. 1911, urar, Ljubljana, Gerbičeva 45; 51. Košir Alojz, roj. 25. IV. 1925, dijak, Nove Jarše 70; 52. Kržič Franc, roj. 30. V. 1920, Rakek 33; 53. Čad Jožef, roj. 12. III. 1927, delavec, Ljubljana, Krakovska 13; 54. Korčan Albert, roj. 9. IV. 1927, Laniče 7.

Službeni list šefa pokrajinske uprave v Ljubljani od 13. dec. 1944 objavlja odločbo o zaplembi imovine upornikov: Sterle Franciše, lastnice mlekarne, nazadnje stanujoče v Ljubljani, Stari trg 17; Dolinska Lavoslava, uradnika, nazadnje stanujočega v Ljubljani, Vodnikova cesta 6; dr. Ocvirka Antona, univ. docenta, nazadnje stanujočega v Ljubljani, Bleiweisova cesta 18; Jerzška Franca, peka in njegove žene Marije, zasebnice, nazadnje stanujočih v Ljubljani, Vodmatska ulica 1; Gomzi Franje, roj. Korosak, gospodinj, ter njenih hčerk Gomzi Franje, dijakinje, in Gomzi Sonje, dijakinje, nazadnje stanujočih v Ljubljani, Malejeva ul. 3; Tipliča Adolfa, uradnika, nazadnje stanujočega v Ljubljani, šišenska ulica 18; dr. Čelešnika Franca, zobozdravnika, nazadnje stanujočega v Ljubljani, Šmartinska cesta 8; dr. Cirmana Cirila, zdravnika, nazadnje stanujočega v Ljubljani, Dvorni trg 1; dr. Preva Slavka, zdravnika, nazadnje stanujočega v Ljubljani, Dunajska cesta 15; Zupanec Jerneja, mesarja, nazadnje stanujočega

Kronika

* Nemški železničarji so pred kratkim praznovali svoj dan, in sicer je bilo to 7. decembra, ko je pred 109 leti združil prvi habsburgski kralj Friderik III. Nemško in Avstrijo v eno državo. Ob tej priložnosti sta nagovorila predstavnika železničarskega stanu državni minister Speer in državni tajnik Ganssmüller. Pomeni minister dr. Dörpmüller pa je poslal Führerju pozdravno brzojavko v kateri mu je obljubil, da bodo železničarji zvesto izpolnjevali svoje naloge in dolžnosti, dokler ne bodo ustvarjeni končni pogoji za zmago.

* 50 litrov krvi je daroval za bolnike. Releki jubilej je obhajal pred kratkim 31-letni višji policijski stražnik pri mestni policiji v Pragi Karel Holeček, ki je že 250-krat dal kri na razpolago za transfuzijo. V celotni doslej Holeček žrtvoval za bolnike 50 litrov svoje krvi, kar prav gotovo predstavlja svojevrsten rekord.

* Zbirke za karitativne ustanove. Kakor je razvidno iz pisanja cerkvenih uradnih listov, bo lahko nemška katoliška cerkev tudi v l. 1945 izvedla zbirke v korist njenih lastnih karitativnih ustanov. Kakor sporočajo cerkveni listi, bodo s temi dohodki vzdrževale cerkvene knjižnice ter podpirale bolnišnice in sirotišnice. To so dohodki, ki so na razpolago cerkvi neodvisno od izplačil, ki jih plačuje država na podlagi konkordata.

* Rečeve v Belgiji se hranijo z odpadki velikih restavracij in gostin. Iz teh odpadkov izbirajo krompirjeve lupine. Na ta način si preskrbujejo delavci in majhni nameštenci svojo hrano.

* Beda v Rimu. Iz Lizbone poročajo: Lakota, beda in revščina zavzema v Rimu neverjeten obseg. Napol sestradano prebivalstvo trpi sprti fantastično slabega gospodarstva. Premog je na razpolago le za angloameriške gostilne, hotele in urade. Nihče nima dela, vsakdo se skuša obosati z nakupi in preprodajanjem. Tatvine

Ivan Lavrin pri Abrahamu

Danes se sreča z Abrahamom višji žel. kontrolor g. Ivan Lavrin — naš Janez, kakor ga poznamo oziroma prijatelji in njegovi stanovski tovariši. Pripravljeni smo, da bi nam najraje ta dogodek prikrili in da bi tudi hud na nas, ker pa vemo, da ne pozna prave jeze in da srečanje samo ne bo prav nič vplivalo na njegovo mladniško razpoloženje, radi tvegamo njegov hudomušni pogled.

Če tudi je svojčas pesnikoval in z mnogimi ljubimi pesmimi v »Biserih« (list maturantov takratne prve državne iz 1914) objubil, da bo krepko zajahal Pezaga, je pozneje le še v dnevnem, predvsem pa v strokovnem časopisu zavil per v obrambo pravice časopisa stanu in posameznikov. Vedno se je odkrito in odločno potegnil za tistega, ki se mu je gojila krivica. Tih in skromen ni nikdar rlinil v ospredje, od mladih let pa je zvest svojemu narodu. Skromne razmere mu niso dovoljevale, da bi se po prvi svetovni vojni, katere je pretelkel z »Janez« v Tirnol in na Soči, posvetil nadaljnjim študijam. Želja po potovanju ga je privedla k železnici — poklicu, katerega je vzljubil od vsega srca in se mu tudi posvetil z vso vno. Nikdar ni hrepenel po položaju. Služba na terenu — to je bila njegova vroča želja, kjer se dela in nosi odgovornost. Dolgo vrsto službenih let je načelnično v storah, Rajhenburgu in na Jesenicah. Šele kratko pred sedanjo vojno je prišel na sedanje službeno mesto pri direkciji v Ljubljani. Spoštovan od predpostavljenih, priljubljen pri podrejenih, odprtega srca in odprtih rok za vsakogar, si je pridobil mnogo prijateljev, življenjsko srečo pa v krogu svoje družine in prijaznem domu v Rožni dolini. Od rane mladosti navajen na pomanjkanje in trpljenje je vseeno ohranil svoje dobro in vedro razpoloženje. To mu je tudi pomagalo premagati vse tegobe, bridkosti in razočaranja.

»Na mnoga leta« mu ključemo z željo, da bi nam ostal čil in zdrav po naravi in značaju kakor je, in to kot mož, tovariš in prijatelj!

KULTURNI PREGLED

Lovšin, »V Triglavu in njegovi sosesčini«

V dolgih mesecih, ko smo posedali na obzidju starodavne Città San Angelo v osrčju Abruce, smo ure in ure ogledovali najvišji vrh Apeninskega polotoka — Gran Sasso d'Italia. Motrili smo ga v vseh letnih časih in podoba. Močje smo opazovali plešče megle okoli njegovega temena, sipanje silnih sneženih plazov ali pa igro barv ob sončnih vzhodih in zahodih. In vselej so se nam misli vračale skoraj podzvestno v gorenske planine in odhajale vasovati tja med ponosne Julijce: v dolino Vrat, pod strme sklade v nebo kipeče Triglavске stene. Gledali smo najvišji vrh Italije, mislili pa Triglav. V takih trenutkih nam je bilo vsem čudno težko in mehko pri duši. Občutili smo bolj kakor kdaj, kako pogrešamo daleč od doma gore, planine in šume. Morda sta bili prav tako najbolj čitani »giganti« med nami Jančeviči: »Trop brez zvoncev« in »Ovčar Marko«, ki sta nas vodili v kraje, s katerimi je imel slehern med nami povezanih toliko lepih spominov. Zato je govoril vsem iz srca Oton Zupančič v svojem posvetilu na čelu Lovšinove knjige: »V črno sem žanost zakopan, pa se ozrem v gorensko stran in glej: planine so visoke kakor prej...« Zato tudi ni zgolj naključje, da smo dobili zadnje mesece vrsto knjig o gorah od Ravjenovih »Ugaslih ognjenikov« in Evgena Lovšina zbirke planinskih studij in doživljanj: »V Triglavu in njegovi sosesčini« id. jo je izdal za svojo 50. letnico preizkušeno Slovensko planinsko društvo.

Znani naš alpinist Evgen Lovšin nam je poklonil s svojo knjigo delo trajne vrednosti, brez katerega si ni moglo vsiiti knjižnice ljubiteljev naše zemlje in posebej planin. Nakazal je s svojim spisom de na polju, kjer bo treba oznele po njegovemu vzoru preorati še marsikatero ledino pri izpolnjevanju slike naše zemlje in rodu.

V uvodni študiji »Na Karavanskih vrheh« nas popelje pisatelj z lirčno navdahnjeno besedo v prelepi kosček zemlje nad Jesenicami, med Stolom in Golico z njenimi klenimi ljudmi. Iz tega okolja je znani široki slovenski javnosti znani gorenski alpinist Jože Cop, ki mu je pisatelj kot prijatelj posvetil lep del svoje knjige. Pri-

so zavzele neverjeten obseg. Ponoči so ceste zaradi številnih ropov in napadov popolnoma prazne. Vatikanske kuhinje so na razpolago le za 10.000 največjih nevežev v mestu. Vseposred na cestah vlada pregrešno življenje. Deklice iz najboljših rodbin se vlačijo pomoči po Viji Veneti s popolnoma očitnimi nameni.

Iz Ljubljane

u— Novi grobovi. Umrla je gđica. Frančiška Mrvar. Za njo žalujajo mati, bratje in znanci. Pokopali so jo v četrtki popoldne v Žal na pokopališču pri Sv. Križu. — Po dolgotrajni bolezni je zatisnila oči gospa Cecilija Ničman, rojena Mauser za njo žalujejo otroci in drugo sorodstvo. Pogreb je bil v četrtek na pokopališču pri Sv. Križu. — K Bogu je odšel po plačilo Trkov Janez, dolgoletni župan občine Dobrunje predsednik krajevnega šolskega odbora v Sostrem, član namestelva hranilnice in posojilnice v Sostrem itd. Pokopali ga bodo v petek 15. t. m. ob 10. uri iz Zadorva na domače župno pokopališče pri Sv. Lenartu. — Pokopnikom bodi ohranjen blag spomin. Žalostnim svojim nam je iskreno sožalje!

u— Dve javni produkcijske Glasbene Matice bosta v ponedeljek 18. in sredo 20. t. m., vselej ob 17. popoldne v mali filharmonični dvorani. Opozorjamo starše in prijatelje na obe produkciji.

u— Slovensko domobranstvo je dne 5. XII. priredilo miklavževanje v Domobranskem domu, kjer so darovali za ranjene domobranci in invalidi kot prostoro vojno vstopnino sledeti: Odbor za no-transke in dolenske begunce 500 lir; Fantovski odsek Šentpeter 300 lir; pisatelj Vi. Levstik 100 lir; gđc. Mršova 100 lir. — Odbor Podpornice fonda Slov. domobranstva se je imenu ranjencev in invalidov vsem darovalcem najlepše zahvaljuje.

u— Slovenskemu Rdečemu kržu so darovali stanovski hiše »Obče koristne za druge« v Ljubljani 300 lir namesto cvetja na grob blagopokojnega g. Vesla Rudolfa, ravnatelja finančne blagajne v p.; imenovanj 100 lir. Prisrčna hvala!

u— V spomin na blagopokojno g. Josipino Wessner sta nabrali gg. Gromova in Cernetova pri nekaterih gospeh v Joze-fišču, Poljanska cesta, 500 lir za slepe otroke, ki so pribežali iz Kočevja in so začasno nastanjeni v gluhošolnici. — Za velikodušen dan najlepše zahvala. — Uprava zavoda za slepe otroke.

u— Podpornemu društvu za gluhošolno mladino sta v počastitev spomina g. Franja Mauserja in g. Cecilije Ničman in namesto cvetja na njun grob poklonili družini gospe Erjavce Angele 150 lir in g. Mauserja Jurija 150 lir. Rodbina dr. Sterška-Vedernjak daruje 200 lir namesto cvetja na krsto gospe Josipine Wessner. — Plemenitim darovalcem se društvo naj-srčneje zahvaljuje.

u— Namesto cvetja na grob pok. ge. Ničman Cecilije in njenega pok. sina Franja Mauserja darujejo sosedje 600 lir za stare in onemogle v mestnem zavetišču v Japljevi ulici.

u— Zvezna pisarna narodnih pionirjev naj dvignejo sledeči svojci došlo pošto: Jarc Ivan, Marija Moč, Molj Irma, Pečan Ana, Zidar Marija, Soline Marjeta, Laznik Anica.

u— Pobeljeni poštni nabiralniki. V okviru prilagajevanja raznih prometnih naprav za namenitvi v vrsto olajšanja vozovnega in osebnega prometa so mestni delavci poobeli tudi poštna nabiralnike, ki so raztreseni po vsem mestu. Nabiralniki so bili doslej v celoti rdeče pobarvani, kar je povzročalo, da jih v temi ni bilo lahko najti. Sedanje belilo pa je že od daleč vidno. S temi ukrepi je ves promet v temi znatno olajšan.

u— »Zgodba o Sneguljčici« se imenuje ljubka, obilno ilustrirana knjiga, ki jo je pravkar izdala knjižarna Tiskovne zadruge. Knjige ni treba posebej priporočati, ena najlepših pravljic sveta je tu podana v prijetni obliki in primerno ilustrirana.

u— Najlepše darilo za Božič je lepa fotografija v naravnih barvah, katero vam naredi foto Justa, nasproti nebotičnika. —

Fotografiramo in sprejemamo naročila za Božič do ponedeljka 18. dec. 1944. Odprto ob 8. do 10. in od 13. do 16. ure.

Iz Novega mesta

Dobrodela prireditelj v Novem mestu. V nedeljo 3. decembra je bila v novomeški dvorani »Prosvetnega doma« kulturna prireditelj, katere izkupiček je šel v prid Zimski pomoči. Vstopnice za prireditev so bile razprodane že v predprodanju, dvorana je bila na dan prireditve nabit polna in mnogo Novomeščanov je moralo oditi domov, ker ni bilo na razpolago več vstopnic. Za uvod je godba udarila »Triglavsko koraknico«, katero je odsviralo 16 odličnih godbenikov. Nato je stopil na oder g. Franc Presern, ki je v kratkih in izbranih besedah obrazložil pomen dobrodelne prireditve. Nastopil je orkester, ki je brezhibno izvajal Mozartovo uverturo, Dvořakove Humoreske ter še nekaj drugih skladb. Občinstvo se je za izvedbo zahvalilo dirigentu g. Draru Sprocu z viharnim aplavzom. Pod vodstvom organista Toneta Markelja je nato prišel na oder mešani pevski zbor, ki je zapel Jostovo skladbo »Travniki dehtijo«. Prelovčev prireditelj »Ljudske pesmi o pastirici«. Vodepivec »Izgubljeni cvet« in dr. Švabovo »Zlato kangleico«. Pri slednji skladbi je nastopila kot solistka sopranistinja ga. Barbica Markeljeva. Moški zbor je zapel dr. Ipavčev skladbo »Danica« ter Jenkovo »Molitev«. Pri prvi je sodeloval kot solist baritonist g. Ferdo Gernecl, ki je pripravil poslušalcem še en užitek, ko je zapel Sattnerjevo kompozicijo »Zaostali ptici«. Tudi ta solist je bil splošno pohvaljen. Na koncu snoreda je bila uprizorjena spevoigra »En starček je živček«. Ker se je prireditelj v prid Zimski pomoči tako dobro obnesel, pričakujejo Novomeščani, da se bodo zagnali tudi drugi činitelji ter uprizorili kakšno Frnžgarjevo ljudsko igrano. Novomeški orkester je do kazal, da je kos tudi tehnično težjim nalogam. Prirediteljem in občinstvu za enkrat iskrena hvala v imenu Zimske pomoči!

S Koroškega

V St. Vidu ob Savi so priredili pred kratkim tovariški večer ondodnih Nemcev. Na večer so povabili tudi okrognevo vojdo dr. Hochsteinerja iz Kranja, ki se je povabilu odzval ter je nagovoril občinstvo s kratkimi besedami. Na koncu je dr. Hochsteiner voščil vsem navzočim srečno borbeno l. 1945. Na prireditvi je svrvala godba obmejne finančne straže iz St. Vida.

V Celovcu »ta umrla 74 letni upokojenec Jožef Obrekar. Pokojnik zapušta ženo Angelo in druge sorodnike. Umrl je nadeja brivski mojster Peter Adlešič, ki zapušta ženo, sinova, hčer in druge sorodnike. Pokopali so ga dne 13. decembra na celovškem pokopališču.

Na bojišču ob Lednem morju je padel koroški rojak desentnik Kristof Senk.

Dve nezgodi v Celovcu. 63 letna pomožna delavka Marija Miklavčeva je padla po stopnicah ter si zlomila levo roko. 56 letna zasebnica Berta Magnerjeva, pa je palla na poledenelih tleh ter je dobila težke notranje poškodbe. Obe ženski se zdravita v celovški bolnišnici.

Oče in hči na zatažni klopi. Pred celovškim soliščem sta se morala zagovarjati 30 letna Marija Močnikova in njen oče Melhior Močnik zaradi zakola prašica in ovce brez oblastvenega dovoljenja. Sodnik je obsodil očeta in hčer zaradi tega prestopka na 8 mesecev ječe.

Iz Trsta

Olje za delavce. Tržaško prehranjevalno ravnanstvo sporoča, da prejmejo imetelji živilske nakaznice z označbo »delavci« izreden obrok olja v iznosu 1 del. Razdeljevanje olja bo končano 21. decembra.

Smrtna tosa. Od 7. do 11. decembra so umrli med drugim v Trstu 74 letna Alojzija Fakin-Zulm, 64 letni Guido Germek, Lorendana Lenardon, 69 letna Jožefina Ferluga-Mozetič, Evgenija Flego, 32 letni Richard Pernat, 83 letni Jožef Gulič, 75 letni Jožef Periot, 86 letni Lovrenc Tavčar, 63-

Prispevaj za božičnico Zimske pomoči!

Pripravite prispevke, katere boste izročili nabiralcem za božično obdaritev Zimske pomoči!

Ali ste že poskali predmete, katere boste darovali za božično obdaritev Zimske pomoči?

Gotovo imaš stvari, katere moreš pogrešati. Daruj jih za božično obdaritev Zimske pomoči!

letna Jožefina Šinigoj, 65 letna Antonija Zerjal, 80 letna Marjeta Curk, 79 letna Ana Purič, Pavel Gombač, 63 letni Franc Trampuž, 86 letna Ana Žagar, 78 letna Tezija Troha, 81 letna Ivanka Kolavčič.

Iz Gorice

Zaplenjeno blago. V trgovini »Alta Modac« v Gorici je bilo zaplenjenih 31 damskih plaščev in oblek, 13 kožuhov in usnjenih aktov. V nekem privatnem stanovanju je bilo zaplenjenih 1700 m sukna, 2000 parov damskih nogavic in 500 komadov brivskega mila. Varnostna oblastva nadaljujejo s poizvedbami za skrivnimi črnoborzijskimi zalagami.

107 let je čakala Marija Magdalena Mideni iz Vidma. Njena pred 4 leti umrla sestra je tudi čakala na 100 let, njena druga sestra pa na 90 let. Mideni ni bila nikdar resno bolna in ni jemala nikdar nobenih zdravil razen ricinovega olja. O avtomobilih, telefonu in fotografiranju ni nič slišati. Ima pa rada radijske oddaje in glasbo. Kot skrivnost svoje visoke starosti je označila: malo jesti, rano vstajati in o pravem času leči v posteljo.

Vse kraje. 37 letni kmetič Ernesti Pavšičev iz Trnovca je drzen žepar izmaknil na goriškem trgu listnico z 200 il. rami in petimi živilskimi nakaznicami. — Kolo je bilo ukradeno 39 letnemu mehaniku Evgenju Pertotu iz Fare ob Soči. Živilske nakaznice so bile ukradene 52 letni gospodinjki Pavli Grudina-Močnik iz Kalvarijske ulice 26 v Gorici ter 42 letni Argentini Kocjan-Graton iz Tržica. 100 kg težkega prašica so odpravili še nezledele ni umorili iz hleva Ivana Blasutia iz goriške okolice. — Kolo so odpravili 41 letnemu kmetovalcu Petru Zavadlavu iz štandreda. — 750 lir je izmaknil žeparski zlikovec 35 letni Mariji Podgornik iz Trnovca. — Tri živilske nakaznice so bile ukradene 32 letni gospodinjki Rozji Berce. Tatovom in žeparjem je goriška policija že na sledu.

Radio Ljubljana

PETEK, 15. DECEMBRA

7.00—7.10: Poročila v nemščini. 7.10 do 9.00: Jutrarni koncert. Vmes: 7.30—7.40: Poročila v slovenščini. 9.00—9.10: Poročila v nemščini. 12.00—12.30: Napoved sporeda — nato: Opoldanski koncert. 12.30—12.45: Poročila v nemščini, poročila o položaju in poročila v slovenščini. 12.45—14.00: Salonski orkester vodi A. Dermelj. 14.00—14.10: Poročila v nemščini. 14.10—15.00: Radijski godalni orkester vodi D. M. Sijaneč. 15.00 do 17.00: Prenos osrednjega nemškega sporeda (glasba). 17.00—17.15: Poročila v nemščini in slovenščini. 17.15—17.30: Glasbena medigra. 17.30—18.00: Komorni zbor. 18.00 do 18.30: Kmečki trio. 18.30—18.45: »Iz našega lepšolovja« — Dušan Ludvik bere iz svoje zbirke »Srce v vetru«. 18.45—19.30: Zakaj se ti nič ne dopade? 19.30—19.45: Poročila v slovenščini. 19.45—20.00: Prenos branja članka ministra dr. Göbbelja iz tednika »Das Reich«. 20.00—20.15: Poročila v nemščini. 20.15—21.15: Hleb kruha na mizi kraljuje. — Kmet in njegovo življenje v glasi in besedi — sodelujejo: T. Kejner — recitacije; Adolf Zupanc — celko in M. Lipovšek — kavar. 21.15—22.00: Zvezde žarijo. 22.00—22.15: Poročila v nemščini in napoved sporeda. 22.15—23.00: Malo kramljanja, malo plesanja. — Plesni orkester vodi Dušan Prevorsek. 23.00—24.00: Prenos osrednjega nemškega sporeda: Glasba pred polnočjo.

Beleznica

ROLEDAK

Petek, 15. decembra: Kristina. DANASNE PRIREDITVE Kino Matica: Festival v Solnogradu. Kino Spiga: Nora. Kino Union: Takšna mi ugaja. DEZURNE LEKARNE Danes: Dr. Piccoli, Dunajska cesta 6; Hočevar, Celovška cesta 62; Gartus, Moste, Zaloška cesta 47.

Zabornitev od 17.10 do 7.10

Varčujte z elektriko!

DRŽAVNO GLEDALIŠČE OPERA

Petek, 15. decembra, ob 15.: dramska predstava življenje je lepo. Red D. Sobota, 16. decembra, ob 16.30: operna predstava: Thais. Red Premierski. Nedelja, 17. decembra ob 14.: dramska predstava: Kar hočete. Izv. C. ne ob 40 lir navzdol. Ob 17.: operna predstava: Rdeča kapica. Madnska predstava. Cene od 60 lir navzdol.

* * * »Življenje je lepo«. Optimistična komedija v treh dejanjih. Spisal M. Achard. Opozorjamo na začetek predstave, danes v petek ob 15. uri za red D. V soboto, jutri bo za red Premierski J. Massenetova opera v treh dejanjih (s d-mih slikah) »Thais«, po romaru A. Franca, napisal L. Gallet, prevedel N. Stritof.

Drama pripravlja kot naslednjo premiero tridejansko veseligojo z naslovom: »Poslednji mož«. Spisal jo je češki dramatik F. Ks. Svoboda. Iz črščine pa jo je prevedel in priredil Fran Govekar. Dejanje se godi v stanovanju meščanske rodbine in se suče okrog očeta, ki je domaći tiran in spravlja v strah in trepet vse družino. Glavno vlogo bo igral Cesar.

Otroci, ki so sodelovali v letni sezoni pri mladinski opereti »Princeska in zmaje«, naj se javijo v soboto 16. t. m., t. j. jutri v Operi med 18. in 19. uro.

Naročite se na romane »Dobre knji«

V neizmerni boli javljam vsem, ki ste mu bili dobri, da je usel v boljše življenje moj srčno ljubljni mož

Martin Hladnik

vlakovodja v pokoju

V njegov poslednji dom ga pospremimo v soboto, dne 16. t. m. ob 2. uri pop. iz kapelice sv. Andreja na Žalah, k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 14. decembra 1944.

UZALOŠČENA IVA HLADNIK.

ZENA, IN SORODSTVO.

venskih planin. Te zasluge so bile doslej le vse preveč zasenečene po imenih tujih nam mož, ki so lahko osvajali naše gore in krčili pota v naš planinski svet samo z zvestim in požrtvovalnim sodelovanjem ljudi naše krvi. So to možje, katerih zaslugi spomin bi ugasnil za poznejše rodoce, če jih ne bi ohranili g. Lovšin. D mači kmet, pastir in lovec so rešili takrat čast svojemu narodu in bili glavni junaki te klasične dobe razvoja naše alpinistike. Naš meščan se je zbudil šele, ko je pričel biti triglavski župnik Aljaž plat zvona. In tako so bila razmeroma pozno, šele 28. novembra 1892, vložena pravila novoustanovljenega Slovenskega planinskega društva, ki se je kmalu uvrstilo med najbolj zaslužne in delovne vsenarodne organizacije. Pogleda je tako globoko svoje korenine v široko slovo naroda, da je šlo l. 1928. 11.060 članov. Delo S.P.D. je tako zaslužno, da zasluži izdajo posebne monografije, v kateri bi bilo treba zabeležiti znanstvene in tisti tih, vzornih narodnih delavcev, ki so ga dvignili iz ozke družbe »Piparjev« do vsenarodne organizacije. Tako monografija bi bila tudi primeren pouk mlajšim rodovom, kako so gradili njihovi očete v potu svojega obraza stavbo slovenskega narodnega občestva.

V poglavju »Nova doba prihaja« razgrinja g. Lovšin sliko 60letnega planinskega udeleženja očeta moderne slovenske alpinistike in vzornika mladega pokolenja slovenskih plezaških alpinistov dr. Henrika Tumo. Poglavje je pisano z veliko ljubeznijo in prežeto s spoštovanjem do tega našega velikega alpinista, ki je iekal v planinah to, kar mu je odreklo življenje kljub njegovim velikim sposobnostim, po katerih se je uvrstil med največje moze našega rodu pred prvo svetovno viro.

V obširni študiji »Dr. Klement Jug« nam poskuša osvetliti pisatelj komplicirani lik tega našega najbolj samostojnega in svojskega alpinističnega slovenskega plezalca, ki je utrj popolnoma nova daleko-sežna pota v razvoju sodobne slovenske alpinistike. Prispevek g. Lovšina k gledanju na vzpon, delo in tragični zaključek življenja dr. Juge je vsem dragocen prispevek k pravemu spoznavanju ciljev in načrtov tega Solkarca, o katerem bodo bodoča pokolenja gotovo še dosti razmišljala in pisala.

Vrhunec Lovšinovega dela predstavlja z mnogo truda sestavljena študija »Triglavska stena«, ta edinstveni gorski pojav v

Vzhodnih Alpah, ki prevzame vsakogar s svojo močeno veličino, kdor jo je enkrat videl. Posebno pa se tiste, ki so jo vsaj enkrat preplezali. Marsikdo, ki jo je občudoval samo iz Vrat ali z nadelnih poti čez Prag in Cmir, bo šele iz Lovšino-ve knjige zvedel, da imamo doslej 25 raznih smeri, po katerih je bila stena preplezana. Prvi jo je premagal trentski dijak lovec Breginja l. 1890. Poslednja nova smer pa datira iz leta 1938: kot Brojanova varianta Jugove smeri.

V predzadnjem poglavju »Skozi Krmu k Staničevi koči« opisuje pisatelj v lepi belokranjski besedi, zabeleži s samoraznimi gorenskimi planinskimi izrazi, doživljanje v megli in plazovih. Kogar je kdaj zajela megle na triglavskem Zelenem snegu, ko je kljub odličnim markacijam čele ure iskal Kredarico, jih bo prebiral, kakor bi čital svoje spomine.

Lovšin končuje literarno delo svoje knjige s sestavkom »Čopov Joža na Šišenskem vrhu«. V naši knjigi je bila redko napisana tako iskrena izpoved prijateljstva, porojenega iz skupnega uživanja leot narave in kljubovanja vsem onemostim, kakor je ta Lovšinov sestavek. Morda nam bo dala doba po vojni še lepše in globlje, saj živimo v času, ko smo kos vsem preizkušnjam in udarcem Usode samo zato, ker smo prišli po vseh nerinjenih Dantejevega Inferna do spoznanja, da nam je bližnjik le dober in velik strpin in prijatelj. In kakor za navržek sledi še pesem Otona Zupančiča »Na vrheh«, posvečena Jožetu Čopu in preko nje vsem ljubiteljem naših gora. Zupančičeva pesem nas neje še enkrat s nesimnim nasmehom zaključiti »tja. Joža kjer tvoja raskava dlan mehko in nežno našo zemljo boja«.

V dodatku Lovšinove knjige so še: »Seznam vodnikov in Vzhodnih Julijskih Alpah in Karavankah« in pa izbor slojstva s posebnim pogledom na Vzhodne Julijske Alpe in Karavanke. Z njim je položil g. Lovšin zanesljiv temelj bodočemu delu o bibliografiji gora, ki hvalažno čaka svojega moža. Upajamo, da ne predožlo. Knjigo krasi izbor fotografskih prisetkov iz naših gora, ki jih je večje izbral in uredil prof. Janko Ravnik. Kot posebnost sta še dodani v barvah dve Groharjevi sliki Triglava. Drugi spada prva bolj v deželo domišljije, na nas druga s pogledom na Triglav s Sorške planine res globoko dojni in prevzame. D 7

jetno se čitajo zanimiva pripovedovanja starih očancev o časih, ko so bili v teh krajih še rudniki železne rude. Z ljubeznivo govori pisatelj o težkem življenju naših gorjanov in hrubovcev v njihovi večni borbi za življenjski obstanek. Vidi se, da se ni življal samo v gore, nego tudi v naše gorjane, ki mu iznašajo svoje križe in težave s prijateljsko zaupljivostjo. Po letih izletov v gore je prišel do globokega spoznanja, »da tvorijo gora, rastlina, žival in človek, vsi skupaj celoto, božji umotvor, katerega veličino, lepoto in skladnost občutimo v svečanih trenutkih. Morda je prav to hrepenenje po teh trenutkih tisto, kar nas vleče v planine...«

V naslednjih poglavjih nas vodi pisatelj s sončnimi opisi po plezalnih turah na Otter in Rokav, Mojstrovko in Jalovec nad Planico. Čital jih bo z naslado marsikateri naš gornik plezelec. Preskokič pa jih ne bo tudi navaden prijatelj planin, ki se sicer drži znanstvenih poti in stare bohinjske modrosti, »da je v gorah varna pot, dokler se kравkuje lahko sledi...« Zasitiji bo iz njih čar lepote prvinih in v nebo kipečih sten, ki žive prav tako svojsko življenje, kakor slehern stvar na tem prelepem božjem svetu. Marsikdo, ki je njega dni z nezaupanjem, če ne kar z nevoljo opazoval te naše mlade fante, ki so osvajali steno za steno, bo po prečitanih tet opisov plezalnih tur spoznal, da je ravno v planinskem plezanju skrite mnogo tihe, prečudne lepote. Tiste lepote, ki človeka prevzame, da se je ne more več odreči za ceno tveganja življenja.

Vsako do tui z zanimanjem čitat razpravico »Od kadi in od kod ime Triglav«.

Prvi pisani viri o imenu najvišje gore segajo tja do leta 1452. Pisatelj pa je v svoji razpravi pustil odprto vprašanje, ali ima ime Triglav svoj izvor v poimenovanju po starem slovenskem bogu Triglavu, ali po gorski obliki treh glav. Obata tabora imata svoje zagovornike in nasprotnike.

Nad vse zanimivo poglavje Lovšinove knjige je »Prebujenje planinske misli«. Vrsto slovenskih hrubolavcev sta začela ljubljanska zdravniška Ruchberg in Petermann, ki sta iskala po gorah zdravilnih zelišč. Stari Valvazor je imel o gorah še zelo čudne predstave. Tako je resno trdil, »da je mogoče na visoki gori Krmu povzročiti nevihto s pokanjem biča, opoldne pri najlepšem vremenu in jasnem nebu«. Prvi znanstveni raziskovalec gora je

bil botanik in mineralog Balthasar Hacquet, ki ga je napolnil v triglavsko kraljestvo slovenski mecen baron Ziga Cojz. Slabo vreme pa je prepre

V novembru izgubljeni predmeti

Uprava ljubljanske policije nam je dostavila seznam v novembru izgubljenih predmetov. Seznam je sestavljen po prijavah prizadetih lastnikov. Sprejela je skupno 76 prijav. Kakor običajno so ljubljanci tudi v novembru izgubili največ različnih izkaznic in nakaznic, kar pa ni čudno, saj imajo z njimi obilo opravka. Razmeroma malo je bilo izgubljenih dragocenih predmetov in denarnih zneskov. Seznam navaja naslednje izgubljene predmete:

Osebnostna izkaznica, prometna knjižica za kolo in propustnica, vse na ime Marija Jarec — zapetna ura znanke »Duxar Antimagnet« — evid. tablica od koleša št. 6794/33 — osebna izkaznica na ime Alojzij Rubin — 5 krompirjevih nakaznic in sicer tri na ime Ana Goričar, ena na ime Eliza Praprotnik in ena na ime Helena Končan — legitimacija org. Todt na ime Mihael Sili — osebna izkaznica na ime Dragica Tarman — evid. tablica od tričika št. 16240 — osebna izkaznica in živilska nakaznica, obe na ime Jozefa Kozjak — rjava usnjena listnica s 150 lirami, vojaško legitimacijo, prometno knjižico za kolo in nekaj potrdil Prevoda, vse na ime Alojzij Levstec — osebna izkaznica na ime Pavla Kržmanec — evid. tablica od koleša št. 11767 — legitimacija org. Todt na ime Darin Topolnikar in usnjena listnica s 50 lirami — osebna izkaznica na ime Slavka Kostevc — osebna izkaznica, propustnica in dijaška žel. legitimacija, vse na ime Stanislav Kržišnik — znesek 1500 lir, in sicer en bankovec po 1000 lir, en pa po 500 lir — potno dovoljenje za potovanje v Sušaku v Ljubljano in nazaj in še nek dokument nemške oblasti, oba na ime Gašper Školjarjev — prometna knjižica za kolo št. 2400 na ime Katarina Čemažar — volnena pletena ženska torbica s 400 lirami — evid. tablica od koleša št. 1-194970-2 — osebna izkaznica na ime Jenda Štoviček — usnjena rjava listnica s 100 lirami in osebna izkaznica na ime Zora Dovjak — evid. tablica od koleša št. 5757/33 — denarnica z 800 lirami, osebno izkaznico in propustnico, obe na ime Julka Tome — zlata ženska zapetna ura znanke »Duxar« na črnem usnjem jermenu — znesek 4130 lir, in sicer en bankovec po 1000 lir, en po 100 lir, drugo drobšč — osebna izkaznica na ime Frančiška Perenčak — prometna knjižica za kolo na ime Uršula Prešern — osebna izkaznica na ime Alojzij Pavšič — evidenčna tablica od koleša št. 51396 ex pt. 9067 LB — ročna torbica iz majhnih delov volnenega blaga z okoli 350 lirami — dve otroški živilski dodatni nakaznici na ime Edita Uršič in Roman Uršič — moška srebrna zapetna ura z dvema pokrovoma — osebna izkaznica na ime Lili Zierfeld — evidenčna tablica od koleša št. 5245 — nemški družinski potni list na ime Alojzij Egel, Stefanija Egel in dva otroka št. 10121 — prometna knjižica od koleša na ime Milan Milač — damski briljantni uhanj, vdelani v platino v obliki krone — rdeča listnica z osebno izkaznico, prometno knjižico od koleša in izkaznico št. Jakobke knjižnice, vse na ime Ivan Suhadolnik — družinska nakaznica na ime Cecilija Globočnik — osebna izkaznica na ime Luka Strajhar in 450 lir — črn plišast muf, v njem črne volnene rokavice, mašna knjižica, rožni venec in robec in osebna izkaznica na ime Ana Klemenčič — aktovka z osebno izkaznico in prometno knjižico za kolo, obe na ime Ivanka Oblak — osebna izkaznica na ime Ana Kalingar — osebna izkaznica, propustnica in potrdilo o zaposlitvi, vse na ime Franc Zlataršič — osebna izkaznica, prometna knjižica za kolo, obe na ime Cvetka Ciber in modra denarnica s 135 lirami, dve krušni nakaznici za mesec oktober na ime Viljem Pečar — živilska nakaznica na ime Marija Slana — evid. tablica za kolo št. 188446 — zavitek z volneno bluzo in modro civilno obleko z belimi črtami — delavska knjižica in mesečna tramvajska karta, obe na ime Jozef Luhn, dve fotografiji in 50 lir — 6 krompirjevih nakaznic, 5 na ime družine Bitez, ena pa na ime Marija Zorič — družinska karta za leto 1944 na ime Anton Grčar — osebna izkaznica na ime Anton Grčar — rumena listnica iz imitacije s 130 lirami, osebno izkaznico, legitimacijo Rdečega križa in legitimacijo za kretanje v času alarma, vse na ime Danica Škrabar — srebrna dvokrovna moška ura neznane znamke in srebrna verižica — majhna črna denarnica na zaponko s 370 lirami v papirju zaviti, pol grama zlata za zobe in tremi aspirini — otroški črn dežnik z gladko koščeno ključko — družinska karta za leto 1944 na ime Francka Milakar — obrabljena črna denarnica z okoli 3500 lirami, osebno izkaznico, težko dodatno karto, obe na ime Anton Debevc — denarnica na zadržo s 500 lirami in 4 slikami v domobranski uniformi — ženska črna čepica — usnjena majhna denarnica s 3615 lirami — 1 kg masla in 1 kg masla — evid. tablica od koleša št. 19869 — legitimacija org. Todt na ime Matija Zelar — osebna izkaznica na ime Ljudmila Kossec — svetlozelena kurtka s 1050 lirami

v različnih bankovcih platnena temnorjava torbica iz blaga, v njej ročna torbica s 115 lirami, 5 glavnimi živilskimi nakaznicami na ime Josp, Julijana, Silvester, Helena Suligoj, družinska karta za leto 1944 na ime Suligoj in dve dodatni otroški nakaznici na ime Helena in Josp Suligoj — črna usnjena listnica s 400 lirami, vizitko in hranilnim listom — rjava usnjena listnica s 250 lirami, osebno izkaznico, glavno tobačne karte, dvema dodatnima; živilskimi kartami in oprostilni list vojaške komisije, vse na ime Levko Božič — evid. tablica od koleša št. 191513 — dve živilski in ena dodatna karta za otroke na ime družine Janežič, okrog 100 lir in volnena svetlozelena rokavica — evid. tablica od koleša št. 3333/B-1942 — osebna izkaznica na ime Anton Topole — črna listnica z okoli 800 lirami, službenim izkazom (Dienstausweis) na ime Eugen Aman. Oberwachmeister, razne družinske slike, pobotnica za 57 lir od tvrdke Margal in pobotnica od pivovarne »Union« za 495 lir.

SPORT

Drobšč po svetu

Padel na fronti. Box Club Heros je izgubil enega svojih najboljših članov, bokarja Ericha Wilkeasa, ki si je v letih 1937-1940, štirinajst let, pridobil nemško prvenstvo v bantam-kategoriji. Razen tega je Wilkes 17krat nastopil v nemški državni reprezentanci. Njegov stil in tehnika sta bila tako dovršena, da so ju prevzeli skoraj vsi bokarji iz okrožja Hannover. Iz vrst mladine tega okrožja sta postala prav nemška prvaka Bögershausen in Tritschak, ki sta oba izšla iz izvrstne šole tega velikega mojstra z rokavicami.

Zagrebski Gradjanski zmerom močan. Zagrebški Gradjanski je te dni nastopil proti nemškemu vojaškemu moštvu iz Zagreba, ki ga je premagal z 8:2. Do odmore je bilo samo 1:1, potem pa so »purgerji« le prišli do besede. Moštvo je slej ko prej v dobri formi.

Španski nogomet za točke. V zadnjem kolu nogometnega tekmovanja za točke v Španiji je bilo moštvo FC Valencije, ki je pokazalo da tako najboljšo igro ter je sicer dobro enajstorko Athletic Aviccionia iz Madrida porazilo kar s 5:0. Tudi pokalni prvak Athletic Bilbao je bil v dobri formi ter zmagal nad Sevilo s 4:0. Na čelu tabele so sedaj: Barcelona, Real Madrid in Bilbao, ki imajo po 14 točk, za njimi pa so razvrščeni: Valencia, Oviedo in Athletic Aviccionia.

— O —

SK Ljubljana. Za vse igralce, ki so igrali v domačem turnirju, bo v soboto 16. t. m. ob 18.30 strogo obvezen sestanek v posebni sobi gostilne Rebec. — Odbor.

Kazni za kršitev draginskih predpisov

Protidraginski odsek uprave policije v Ljubljani je izrekel v času od 1. do 30. novembra naslednje kazni zaradi prekršitve protidraginskih predpisov:

zaradi neoznačbe cen in prodaje raznega blaga po neodobrenih in pretiranih cenah: Majaron Jože, trgovec, Kersnikova 8/1 500 lir; Kavčič Milan, trgovec, Tavčarjeva 1/II, 1.000 lir; Volnik Marija, zasebnica, Novi trg 5/II, 500 lir; globe; Ecker Katarina, branjevka, Japljeva št. 4, 500 lir; Klemenčič Jože, trgovec, Pred Konjušnico 5, 1.000 lir; Mikar Srečko, trgovec, Albanska št. 20, 3.000 lir; zaplemba 140 zav. pralnega praška »Penc«; Premelč Melanija, trgovka, Dunajska c. 20, 1.000 lir; Skulj Marija, trgovka, Tržaška c. 50, 300 lir; Pakj Vinko, gostilničar, Kolodvorska 34, prijavljen dr. tožilstvu; Hren Ignac, gostilničar, Vrhnika, prijavljen dr. tožilstvu; Miklič Joško, kavarnar, Cesta 800 let Lj., prijavljen dr. tožilstvu;

zaradi posesti, nakupa, uvoza in prodaje racloniranega blaga: Kužnik Jožef, zaplemba 127 kg pšen. moke; Kahne Franc, žel. nadzornik, Medvedova 8, prijavljen dr. tožilstvu, zaplemba 34 kg soli; Gorše Janez, Resljeva 10, žel. del., zaplemba 1.75 kg sur. masla; Škrjanc Alojz, Stara vas št. 6, zaplemba 200 kg fižola; Lesica Ivanka, prodajalka, Cigaletova 5, 500 lir globe;

zaradi zatvoritve lokala brez oblastnega dovoljenja: Novak Antonija, gostilničarka, Zaloška št. 89; Pečar Marija, gostilničarka, Zaloška 80, prijavljeni obrtnemu oddelku inestnega županstva;

zaradi tihotapstva z mesom in prodaje na črni borzi: Marinič Stanislav, mes. pomočnik, Opearska c. 6, 1.000 lir globe; neznan lastnik, zaplemba 11.5 kg sv. svinjine; Kopač Albert, trgovec, Breg 16, 1.000 lir globe; zaplemba 8.7 kg govedine; Rogelj Franc, zavirač, Jezero pri Preserju, 500 lir globe,

malo izključeno, da bi bil o dejanje storjeno v ihti. Treba ga je ocenjevati kot umor in ne kot uboj.

»Sluga Schmitt pravi, da je zvečer srečal na stopnišč nekoga tujca. Ali vam je to sporočil, gospod nadzornik?«

»Da, to je dal na zapisnik. Ste vedeli, da je gospod Rothe pričakoval obisk?«

»Ne — meni gospod Rothe ni omenil, da pričakuje gosta. Saj bi ga bil tudi posvaril pred tem, da bi sprejel tujca.«

»Posvaril? Zakaj?« sta vprašala oba v en glas.

»Ne vem, ali je še kdo razen mene vedel, da je bil gospod Rothe včeraj zjutraj na Dunaju in je tam dvignil veliko vsoto iz banke, ki upravlja njegov denar. Ravnateljki svetnik Berger ter upravnica svetnika Müller in Herbert nista o tem nič vedela. Tudi prokurist in njegov namestnik nista vedela. Gospod Rothe je želel, da bi ostalo kar moč tajno.«

»Ali je bila njegova žena poučena o stvari?«

»To mi je na žalost neznano.«

»Je gospod Rothe vobče govoril z ženo o poslovnih zadevah?«

»Da, kolikor toliko. Gospa Rothejeva je mnogostranska, izobražena dama, ki se je jeja po svoji poroki zanimati tudi za trgovski poklic.«

MALI OGLASI

Kdork ste služba, plača za vsako besedo 1. 0.50, najmanjši znesek za te oglase je 1. 10.— Za ščititve in dopisovanja je plačati za vsako besedo 1. 2.— za vse druge oglase 1. 1.— za besedo, vendar pa plačajo posredovalci 1. 1.50 za besedo. Najmanjši znesek za te oglase je 1. 10.— Za vsak oglas je treba plačati dr. m. prov. takoj 1. 0.60, na danjanje naslova ali šifra pa 1. 2.—

Službo dobi

ISEM SLUŽBO kuharica ali gospodinja najraje pri gospodu samcu, vdovcu ali ločencu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Samostojna« 33604-1

Službo dobi

SLUGA za vsa dela dobi stalno službo. Naslov v oglasnem odd. Jutra. 33398-1a

NATAKARICO sprejme takoj gostilna Meneger Tomaž. Sv. Petra c. 43. 33636-1a

SLUŽKINJO za vsa hišna dela iščem v družini 3 oseb. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33609-1a

POSTREZNICO od 2. do 5. ure dnevno iščem. Zglašiti se: Topniška 18-I. 33673-1a

INSTRUMAM vse predmete s nižje gimnazije. Ponudbe pošiljati na ogl. odd. Jutra pod »Sedmošolci« 33612-3

2 OSOMOŠOLKI učita inštruktorja za matematiko. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33663-3

PRODAM DESKE ČEVILJE visoke št. 37-38 in gošč. zamenjaj se do 100 obratov. Moški suk. nje ali blago. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zamenjava« 33592-6

KRZEN PLASČ nov, prodam. Na oglede med 9 in 11. uro. Marinsk Nunska ul. 17. 33593-6

RADIOAPARA T nov 4+1 prodam. Na oglede od 12 do 14. in od 17 dalje. Gornjok. ul. 14. 33618-6

PRODAM MOSKI PLASČ rjav in kuhinjsko tehtnico, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33595-6

GLOBOK VOZICEK zelo dobro ohranjen — predloži material, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33546-6

MOSKE ČEVILJE visoke, št. 42, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33602-6

DAMSKI PLASČ črn, josenaki, iz zelo finega, predvolnega blaga, za zamenjaj se proti vrednoti. Ogled med 9 in 11. uro. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33603-6

DRSALKE hrastne blase, vrt 1.5 cm v premeru, dolgo 3 m, prodam. Ogled od 18. do 19. ure. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33606-6

USNEN KOVEČ železničarski zamenjam ali prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33607-6

KRZEN PLASČ črn, peršanec za srednjo postavo, ugodno prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33608-6

VETRI NI JOPIČ sov, balisti, košulno »vinsto« vročo za otroški vozicek, rabljene močne čevlje in snežnice za 2 d. 4. leta. zamenjam ali prodam. Nasl. v ogl. odd. Jutra. 33613-6

DELOVNO OBLEKO (pajcica), damske čevlje visoke, št. 38 in drsalke prodam. Ogled in prijazni posveti v trgovini »Pred. janske ul. 8« 33623-6

MOSKE ČEVILJE janske, nove, predvolne, št. 42-43 zamenjam za boljše skorje št. 43. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dopolnilo« po dostaviti. 33616-6

SIVALNI STROJ »koro nov pogrešiliv in šivni stroj v omerpi, — očko kol. Puch, dobro ohranjen in kos blaga za moško obleko, prodam. Kamnška 13. 33617-6

MOSKO KOLO boljše vrste, kristal in japonski kavi servis — prodam. Naslov: Ciril Mebodova 37b, podprtičje 33647-6

1 m BROKATA za pohištvo, športno krio in jo pocer ter moške nizke čevlje št. 41 z novimi podplati, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33651-6

MOSKI KOZUH usnjen, predvolni in do bro ohranjen moški, kos obleko, primerno tudi za damski kostum, prodam. Florjanska 40, pritičje 33652-6

KNEČKO OMARO veliko iz trdega lesa zamenjam za 2 kg medu. Vprašati Gospoška ul. 4 pri Flander, pritičje 33653-6

USNEN SUKNJE s topljo podlogo, prodam ali zamenjam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33656-6

VIŠKOE ČEVILJE boks, št. 41-42, dobro ohranjeni, prodam. Ilirška 12-II, levo. 33660-6

KRZEN PLASČ zelo lep, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33672-6

JABOLKA zamenjam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33674-6

GRADLE — provizor, predvolni in 3 z m mci, prodam. Ogled med 12 in 13. uro. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33680-6

STROJNE DELE stare tud neuporabne kupi. Strojni tehničar — pisarna Rimski, cesta 13, telefon 37.55. 331107

PLENICE »TETRA« ali blago kupim nujno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Tetra« 33591-7

HLACE rjave ali temnosive za veliko postavo ali pa dobro volneno blago za hlače kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33599-7

LEPO PREPROGO

bonaparte, svetlo aktovka prodam. Naslov v oglasnem odd. Jutra. 33596-7

NOGAVICE — avilene in navadne prodam. Gubčeva 10-II, št. 8. 33622-6

POHIŠTVO posteljo z vložkom, posteljni, omario, in ustvalnik, rabljeno, prodam. Vprašati Večna pot 1-I. (Pod Rožnikom) 33627-6

ZENSKOE ČEVILJE visoke, št. 41, močne — prodam. Naslov v oglasnem odd. Jutra. 33629-6

OVČJO KOZO strojeno, s dolgo belo dlako, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33630-6

PRODAM lepo vzorčasto svilo — (primeno, darilo) in blago za žensko obleko, moški in ženski plašč. Ako pustite svoj naslov v ogl. odd. Jutra pod »Ugodno prodam«, prinesem na oglede 33632-6

»MARKLIN« št. 3 in 4 ter damsko nožno usnjeno torbico — prodam. Naslov v oglasnem odd. Jutra. 33633-6

SIVALNI STROJ s dolgim čolnikom za menjaj ali prodam. — Zelena jama, Barčkova ul. 33635-6

RADIO manjše oblike v zelo dobrem stanju ugodno prodam. Cilenškova 26. 33638-6

FLANEOLO prodam nekaj metrov, oglede. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33639-6

CEFRIR in temno črtnato blago za par moških hlače — prodam. Naslov v oglasnem odd. Jutra. 33640-6

BARHENT flanelo 15 m, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33641-6

PLATO VOZ s sedelcem, nočnost kg 3000, prodam. Ogled — Ulitsa 800 let Ljubli. 17. 33642-6

ZIMSKI PLASČ — oči, temnosiv, volnen za vso postavo, prodam ali zamenjam. Tržaška c. 27-I, desno. 33643-6

OTROŠKE ČEVILJE št. 26, skoraj nove, rjave barve, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33644-6

30 kg VOLNE najfinjše vrste, oranžne barve takoj prodam ali zamenjam. Sidon Sever, Petrkova 26. 33645-6

MOSKO KOLO boljše vrste, kristal in japonski kavi servis — prodam. Naslov: Ciril Mebodova 37b, podprtičje 33647-6

1 m BROKATA za pohištvo, športno krio in jo pocer ter moške nizke čevlje št. 41 z novimi podplati, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33651-6

MOSKI KOZUH usnjen, predvolni in do bro ohranjen moški, kos obleko, primerno tudi za damski kostum, prodam. Florjanska 40, pritičje 33652-6

KNEČKO OMARO veliko iz trdega lesa zamenjam za 2 kg medu. Vprašati Gospoška ul. 4 pri Flander, pritičje 33653-6

USNEN SUKNJE s topljo podlogo, prodam ali zamenjam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33656-6

VIŠKOE ČEVILJE boks, št. 41-42, dobro ohranjeni, prodam. Ilirška 12-II, levo. 33660-6

KRZEN PLASČ zelo lep, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33672-6

JABOLKA zamenjam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33674-6

GRADLE — provizor, predvolni in 3 z m mci, prodam. Ogled med 12 in 13. uro. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33680-6

Kupim

STROJNE DELE stare tud neuporabne kupi. Strojni tehničar — pisarna Rimski, cesta 13, telefon 37.55. 331107

PLENICE »TETRA« ali blago kupim nujno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Tetra« 33591-7

HLACE rjave ali temnosive za veliko postavo ali pa dobro volneno blago za hlače kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33599-7

LEPO PREPROGO bonaparte, svetlo aktovka prodam. Naslov v oglasnem odd. Jutra. 33596-7

NOGAVICE — avilene in navadne prodam. Gubčeva 10-II, št. 8. 33622-6

POHIŠTVO posteljo z vložkom, posteljni, omario, in ustvalnik, rabljeno, prodam. Vprašati Večna pot 1-I. (Pod Rožnikom) 33627-6

ZENSKOE ČEVILJE visoke, št. 41, močne — prodam. Naslov v oglasnem odd. Jutra. 33629-6

OVČJO KOZO strojeno, s dolgo belo dlako, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33630-6

PRODAM lepo vzorčasto svilo — (primeno, darilo) in blago za žensko obleko, moški in ženski plašč. Ako pustite svoj naslov v ogl. odd. Jutra pod »Ugodno prodam«, prinesem na oglede 33632-6

»MARKLIN« št. 3 in 4 ter damsko nožno usnjeno torbico — prodam. Naslov v oglasnem odd. Jutra. 33633-6

SIVALNI STROJ s dolgim čolnikom za menjaj ali prodam. — Zelena jama, Barčkova ul. 33635-6

RADIO manjše oblike v zelo dobrem stanju ugodno prodam. Cilenškova 26. 33638-6

FLANEOLO prodam nekaj metrov, oglede. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33639-6

CEFRIR in temno črtnato blago za par moških hlače — prodam. Naslov v oglasnem odd. Jutra. 33640-6

BARHENT flanelo 15 m, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33641-6

PLATO VOZ s sedelcem, nočnost kg 3000, prodam. Ogled — Ulitsa 800 let Ljubli. 17. 33642-6

ZIMSKI PLASČ — oči, temnosiv, volnen za vso postavo, prodam ali zamenjam. Tržaška c. 27-I, desno. 33643-6

OTROŠKE ČEVILJE št. 26, skoraj nove, rjave barve, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33644-6

30 kg VOLNE najfinjše vrste, oranžne barve takoj prodam ali zamenjam. Sidon Sever, Petrkova 26. 33645-6

MOSKO KOLO boljše vrste, kristal in japonski kavi servis — prodam. Naslov: Ciril Mebodova 37b, podprtičje 33647-6

1 m BROKATA za pohištvo, športno krio in jo pocer ter moške nizke čevlje št. 41 z novimi podplati, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33651-6

MOSKI KOZUH usnjen, predvolni in do bro ohranjen moški, kos obleko, primerno tudi za damski kostum, prodam. Florjanska 40, pritičje 33652-6

KNEČKO OMARO veliko iz trdega lesa zamenjam za 2 kg medu. Vprašati Gospoška ul. 4 pri Flander, pritičje 33653-6

USNEN SUKNJE s topljo podlogo, prodam ali zamenjam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33656-6

VIŠKOE ČEVILJE boks, št. 41-42, dobro ohranjeni, prodam. Ilirška 12-II, levo. 33660-6

KRZEN PLASČ zelo lep, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33672-6

JABOLKA zamenjam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 33674-6

GRADLE — provizor, predvolni in 3 z m mci, prodam. Ogled med 12 in 13. uro. Naslov v ogl.